วารสารการศึกษาไทย

THAILAND EDUCATION JOURNAL

ธันวาคม ๒๕๖๐ - มกราคม ๒๕๖๑ : ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๑๔๒

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
Office of the Education Council
www.onec.go.th

สวัสดีปีใหม่ ๒๕๖๑

สุภาชัย พันธ์เดช

เลขาธิการสภาการศึกษา เข้าร่วมพิธีงานวันครู ครั้งที่ ๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๑

“เฉลิมรัชสมัย ครูไทยพัฒนา”

เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๑ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีเป็นประธานในพิธีการงานวันครู ครั้งที่ ๖๒ พ.ศ. ๒๕๖๑ “เฉลิมรัชสมัย ครูไทยพัฒนา” โดยมี นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเลขาธิการคุรุสภา พร้อมผู้บริหารองค์กรครู และข้าราชการเข้าร่วมพิธี ณ หอประชุมคุรุสภา

ในช่วงเช้า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานพิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ ๖๒ รูป ณ บริเวณสนามหญ้าหน้ากระทรวงศึกษาธิการ ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ เลขาธิการสภาการศึกษา ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา นายเฉลิมชนม์ แน่นหนา ที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์ ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา และข้าราชการ สกศ. เข้าร่วมพิธี

ในงานวันครูนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ยังได้ร่วมจัดนิทรรศการเกี่ยวกับพระราโชบายด้านการศึกษาในรัชกาลที่ ๑๐ ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีมอบคำขวัญวันครู พ.ศ. ๒๕๖๑ ว่า **“ศิษย์ดี ก็ด้วยครูดี มีศรัทธา”**

สำหรับการดำเนินงานเพื่อพัฒนาครูนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กำลังจัดทำโครงการ “การพัฒนารูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” เพื่อพัฒนาองค์ความรู้รูปแบบและกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษาและวิจัยและพัฒนารูปแบบกลไกการเสริมสร้างวินัยในสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ๔ ด้าน คือ ๑. ความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา ๒. ความซื่อสัตย์สุจริต ๓. การปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ รู้จักกาลเทศะ และเคารพสิทธิผู้อื่น และ ๔.การมีจิตอาสา เสียสละเห็นอกเห็นใจผู้อื่น นอกจากนี้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากำลังดำเนินการจัดทำโครงการ “การพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในบริบทที่แตกต่างกันอีกด้วย

บทบรรณาธิการ
Editor

“วารสารการศึกษาไทย” ปีที่ ๑๕ ฉบับเดือนธันวาคม ๒๕๖๐ - มกราคม ๒๕๖๑ ก้าวเข้าสู่ปีจอ ขอต้อนรับทุกท่านด้วยหน้าปกสีสดใสพร้อมกราฟฟิค เด็กไทย สัญลักษณ์ประจำของ **“Facebook เด็กไทยในฝัน โดยสภาการศึกษา”** ซึ่งนับเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ท่านสามารถติดตามข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้าด้านแผน นโยบาย มาตรฐาน งานวิจัย ต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง ขณะนี้มีผู้ติดตามแล้วมากกว่า ๓๐,๐๐๐ คน หากท่านเป็นผู้หนึ่งที่สนใจข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษา และไม่อยากตกเทรนด์การศึกษา อย่ารั้งรอ หยิบมือถือ พิมพ์ “เด็กไทยในฝัน โดยสภาการศึกษา” เพื่อเข้าร่วมเป็นสมาชิกได้เลยค่ะ

ในเดือนมกราคมนี้นับว่ามีวันสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา คือ **“วันเด็ก”** และ **“วันครู”** วันเด็กปีนี้ นายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) มอบคำขวัญวันเด็ก **“รู้คิด รู้เท่าทัน สร้างสรรค์เทคโนโลยี”** และมอบคำขวัญวันครู ว่า **“ศิษย์ดี ก็ด้วยครูดี มีศรัทธา”**

สำหรับ “วารสารการศึกษาไทย” ฉบับนี้มีสาระที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก หากท่านต้องการทราบความก้าวหน้าเรื่องสำคัญ ๆ ในวงการศึกษา อาทิ แนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งมีงานวิจัยสะท้อนอย่างชัดเจนแล้วว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยจะให้ผลตอบแทนมากกว่าถึง ๗ เท่า อ่านได้ใน บทความ ๑ “การประชุมคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ” ต้องการทราบเรื่องความก้าวหน้าในการจัดทำ “มาตรฐานการศึกษาของชาติ” มาตรฐานที่จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาของเด็กไทย และเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ติดตามอ่านได้ใน บทความ ๒ “ความก้าวหน้าในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ” และหากต้องการทราบว่า สภาวะการศึกษาไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไร และจะมีแนวทางก้าวสู่ไทยแลนด์ ๔.๐ ได้อย่างไร ติดตามอ่านได้ใน บทความ ๓ “สภาวะการศึกษาไทยปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อความก้าวสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐” เมื่อทราบสภาวะการศึกษาไทยแล้ว แต่สงสัยว่า ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในเวทีโลกขณะนี้เป็นอย่างไร หาคำตอบได้ใน บทความ ๔ “สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี ๒๕๖๐” แต่หากท่านสนใจเรื่องเกี่ยวกับ “ทวิศึกษา” ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่รัฐบาลกำลังให้การส่งเสริมว่าขณะนี้ผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร ติดตามอ่านได้ใน บทความ ๕ “การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) และข่าวดีสำหรับครู อาจารย์ นักวิจัย และผู้สนใจข้อมูลทางการศึกษาทุกท่าน เพราะขณะนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำเว็บไซต์ที่รวบรวมข้อมูลงานวิจัยทางการศึกษาระดับชาติไว้อย่างครบถ้วน หลากหลาย ท่านสามารถเข้าชม รวมถึงสมัครเป็นสมาชิกได้แล้วที่ www.thaiedresearch.org ติดตามอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในบทความ ๖ “เว็บไซต์ www.thaiedresearch.org แหล่งรวมงานวิจัยทางการศึกษาที่มีคุณภาพ”

สุดท้าย ขอประชาสัมพันธ์ข่าวให้ทราบว่า ขณะนี้ สำนักงานฯ กำลังสำรวจความรับรู้ ความเข้าใจ ความพึงพอใจ และความต้องการข้อมูลของเครือข่ายสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงขอความร่วมมือท่านผู้อ่านทุกท่านตอบแบบสำรวจดังกล่าว ได้ที่ QR CODE ด้านล่างนี้ ทุกท่านที่ตอบแบบสำรวจครบถ้วนจะได้รับสมุดบันทึก ๑ เล่มค่ะ

กองบรรณาธิการ

วารสารการศึกษาไทย
THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
Office of the Education Council

www.onec.go.th
ธันวาคม ๒๕๖๐ - มกราคม ๒๕๖๑ ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๑๔๒

สารบัญ

๓ บทความ ๑
- **การประชุมคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ**

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

๕ บทความ ๒
- **ความก้าวหน้าในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ**

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

๗ บทความ ๓
- **สภาวะการศึกษาไทยปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทย เพื่อก้าวสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐**

โชติกา วรรณบุรี
สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

๑๒ บทความ ๔
- **สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี ๒๕๖๐**

อุไรวรรณ พันธ์สุจริต
สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

๑๗ บทความ ๕
- **การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนร่วม หลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)**

สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

๒๑ บทความ ๖
- **เว็บไซต์ www.thaiedresearch.org แหล่งรวมงานวิจัยทางการศึกษาที่มีคุณภาพ**

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

๒๖ บทความ ๗
- **การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education)**

ดร.ศศิรัศม์ วีระไวทยะ
สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

๓๐ บทความ ๘
- **ระบบคลังข้อมูลสารสนเทศสำหรับการประเมินผลการจัดการศึกษา m.thaiedeva.org**

ช่อบุญ จิรานุภาพ
สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

๓๒ บทความ ๙
- **การติดตามการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษาของยูเนสโก**

ประภา ทันตศุภารักษ์
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

๓๖ แบบสอบถาม

คณะที่ปรึกษา

เลขาธิการสภาการศึกษา
(ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์)

รองเลขาธิการสภาการศึกษา
(ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์)

รองเลขาธิการสภาการศึกษา
(ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์)

ที่ปรึกษาด้านระบบการศึกษา
(นายเฉลิมชนม์ แน่นหนา)

ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา
(นางเรืองรัตน์ วงศ์ปราโมทย์)

ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนากฎหมายการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารองค์กร

ผู้อำนวยการสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา

บรรณาธิการ

นางสาวสุวีณา เกนทะนะศิล
ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารองค์กร

กองบรรณาธิการ

นางสาวทัศน์วลัย เนียมบุบผา
นางสาวณัฐาพร จริยะปัญญา
นางฐิติวรดา แห้วเพ็ชร

ถ่ายภาพ

นายสุภาชัย พันธ์เดช
นายบุรีชาติ ทิมพิทักษ์

ISSN : 1686 - 5073

วัตถุประสงค์การจัดทำ

๑. เพื่อรายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวความก้าวหน้าเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในแต่ละเดือน
๒. เพื่อนำเสนอตัวอย่างความสำเร็จเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่าง ๆ ต่อสาธารณชน
๓. เพื่อเป็นสื่อในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากับบุคคล/หน่วยงานต่าง ๆ

การประชุม
คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี (เดิม) ชั้น ๒ อาคารสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล โดยมี รองนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอกประจิน จั่นตอง) ในฐานะประธานกรรมการฯ เป็นประธานการประชุม การประชุมดังกล่าวมีวาระสำคัญในการพิจารณา (ร่าง) แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และ (ร่าง) มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. .... รวมถึงการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานพัฒนาระบบฐานข้อมูลเด็กปฐมวัย สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

(ร่าง) แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มีเป้าประสงค์ให้เด็กปฐมวัยทุกคนต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน อย่างมีคุณภาพ ตามศักยภาพ ตามวัยและต่อเนื่อง และสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพ การศึกษาและสวัสดิการสังคมได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยเด็กปฐมวัยหมายรวมถึงเด็กที่เป็นลูกแรงงานต่างชาติและเด็กที่ไม่ได้มาจากครอบครัวไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ซึ่งมีอายุตั้งแต่แรกเกิดถึงหกปีบริบูรณ์ รวมถึงทารกในครรภ์มารดาตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงก่อนคลอดด้วย โดย (ร่าง) แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ประกอบด้วย ๗ ยุทธศาสตร์ และในแต่ละยุทธศาสตร์มีสาระสำคัญ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดและการให้เด็กเข้าถึงบริการที่พัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามสมรรถนะของเด็กปฐมวัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาบทบาทความเป็นพ่อเป็นแม่ (Parenting) การอบรมเลี้ยงดู และบทบาทของครอบครัว เป็นการส่งเสริมพ่อแม่ ผู้ปกครองให้มีความรู้และทักษะในการเลี้ยงดู และส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยเด็กปฐมวัยที่ครอบครัวมีความต้องการจะต้องได้รับการดูแล/เข้าเรียนในสถานศึกษาทุกคน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาคุณภาพการให้บริการที่พัฒนาเด็กปฐมวัย โดยสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกแห่งจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ อีกทั้งบุคลากรและอาสาสมัครด้านสาธารณสุขและด้านสังคมจะต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพที่ตอบสนองความต้องการที่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกและสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดระบบข้อมูลและตัวชี้วัดเป็นการสร้างระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการวางแผน การบริหารจัดการ การดำเนินการ การติดตามประเมินผล ให้มีความถูกต้องครอบคลุม และเป็นปัจจุบัน โดยเชื่อมโยงข้อมูลตั้งแต่แรกเกิด

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยและการดำเนินการตามกฎหมาย โดยจะมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครองทุกคนตระหนักถึงสิทธิขั้นพื้นฐานจากนโยบายของรัฐ และส่งเสริมให้ทั้งภาครัฐและเอกชนมีระเบียบระยะเวลาการลาคลอดโดยได้รับค่าตอบแทนที่นานขึ้น เพื่อเอื้อต่อการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การวิจัยพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ โดยส่งเสริมการนำงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยไปใช้

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การบริหารจัดการ การสร้างกลไก การประสานการดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล ปรับปรุงสัดส่วนรายจ่ายภาครัฐเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อรายจ่ายภาครัฐทั้งหมดด้านการศึกษาให้เพิ่มขึ้น

สำหรับการจัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย แม้ว่าที่ผ่านมามีหน่วยงานภาครัฐหลายแห่ง องค์กรท้องถิ่น เอกชน จัดบริการดูแล พัฒนาและจัดการศึกษาเด็กปฐมวัยหลากหลายรูปแบบ โดยแต่ละหน่วยงานมีมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินแตกต่างกันตามภารกิจของหน่วยงาน และมีการจัดทำมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๔ แล้ว ในทางปฏิบัติยังพบว่ามีข้อจำกัดมากมายในการใช้มาตรฐานดังกล่าว ที่ครอบคลุมเฉพาะเด็กอายุ ๒ – ๕ ปี เท่านั้น (ร่าง) มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. .... จึงเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานและการประเมินคุณภาพการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดที่ดูแลเด็กในเวลากลางวัน ช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิด ถึง อายุ ๖ ปีบริบูรณ์ หรือก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถือเป็นมาตรฐานของประเทศซึ่งใช้ได้กับทุกบริบท โดยได้มีการเทียบเคียงกับมาตรฐานของทุกหน่วยงานที่มีอยู่แล้วร่วมกับมาตรฐานคุณภาพของภูมิภาคอาเซียนฯ ทั้งนี้ มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. .... เป็นมาตรฐานขั้นต้นที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาเด็กของประเทศ และเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและจัดบริการให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เป็นการเพิ่มคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดในการนำประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้า มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ท่ามกลางความท้าทายของโลกในศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วยมาตรฐาน ๓ ด้าน ได้แก่

มาตรฐานด้านที่ ๑ การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ๕ ตัวบ่งชี้

มาตรฐานด้านที่ ๒ ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย ๕ ตัวบ่งชี้

มาตรฐานด้านที่ ๓ คุณภาพเด็กปฐมวัย แบ่งเป็น

๓ก. สำหรับเด็กแรกเกิด – อายุ ๒ ปี (๒ ปี ๑๑ เดือน ๒๙ วัน) ประกอบด้วย ๒ ตัวบ่งชี้

๓ข. สำหรับเด็กอายุ ๓ ปี – อายุ ๖ ปี (ก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ประกอบด้วย ๗ ตัวบ่งชี้

ทั้งนี้ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบในหลักการ (ร่าง) แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และ (ร่าง) มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. .... และมอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ เร่งดำเนินการนำเรื่องดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีโดยเร็ว และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเตรียมการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) รองรับ (ร่าง) แผนพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และการขับเคลื่อนมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. .... สู่การปฏิบัติต่อไป

ความก้าวหน้าในการจัดทำ มาตรฐานการศึกษาของชาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา อยู่ในระหว่างการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ ฉบับใหม่ แทนฉบับเดิมที่ประกาศใช้ไปเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อให้มาตรฐานการศึกษาของชาติสอดคล้องกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แนวทางการพัฒนาประเทศและรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกศตวรรษที่ ๒๑ และหลังจากที่ได้ประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนทั่วประเทศ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำร่าง มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. .... อันประกอบด้วย ๓ มาตรฐานหลัก ดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์
ประกอบด้วย ๔ มาตรฐานย่อย ๑๗ ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ ๑.๑ ผู้มีความเป็นพลเมืองดี
มาตรฐานที่ ๑.๒ ผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต
มาตรฐานที่ ๑.๓ ผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม
มาตรฐานที่ ๑.๔ ผู้มีทักษะทางสังคมและการดำรงชีวิต

มาตรฐานที่ ๒ แนวการจัดการศึกษา
ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานย่อย ๙ ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ ๒.๑ การจัดหลักสูตร การเรียนรู้และสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความถนัด และเต็มตามศักยภาพบนฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ ๒.๒ การพัฒนาผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ

มาตรฐานที่ ๒.๓ การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

มาตรฐานที่ ๓ การสร้างวิถีการเรียนรู้
ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานย่อย ๘ ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ ๓.๑ การบริการวิชาการ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๓.๒ การศึกษาวิจัย การสร้างเสริมสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้และกลไกการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๓.๓ การสร้างและการจัดการความรู้ในทุกระดับทุกมิติของสังคม

มาตรฐานการศึกษาของชาติ ทำให้การจัดการศึกษาของประเทศไทยมีทิศทางที่ชัดเจน ทั้งด้านการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา นอกจากนี้ยังใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลทางการศึกษา และเป็นแนวทางในการกำหนดระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการตามกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษาที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

มาตรฐานการศึกษาของชาติ ฉบับใหม่นี้ จะเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีทักษะ สมรรถนะที่สอดคล้องแนวทางในการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน อาทิ ทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ ทักษะการเรียนรู้ สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและรู้เท่าทันสื่อ ความคิดสร้างสรรค์ สามารถต่อยอดความรู้หรือสร้างนวัตกรรม มีงานทำ มีอาชีพอันนำไปสู่การพาประเทศไทยหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีความเป็นพลเมืองดี และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

ขณะที่แนวทางในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัตินั้น ตัวบ่งชี้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติจะกำหนดให้เป็นคุณลักษณะทั่วไป และ

ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแปลงมาตรฐานของการศึกษาของชาติสู่มาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และกำหนดตัวบ่งชี้ที่เป็นรูปธรรมตามจุดมุ่งหมายและเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาของตนและถ่ายทอดไปสู่สถานศึกษาให้สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานสถานศึกษาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และสอดคล้องกับบริบทอัตลักษณ์และภูมิสังคมของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้การจัดการศึกษาของทุกสถานศึกษามีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและประเทศชาติ

ทั้งนี้ ร่าง มาตรฐานการศึกษาของชาติ ดังกล่าวได้ผ่านความเห็นชอบ จากคณะกรรมการสภาการศึกษาในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ แล้ว และอยู่ในระหว่างการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติฉบับนี้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบและนำสู่การปฏิบัติต่อไป

โชติกา วรรณบุรี
สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

แหล่งอ้างอิง http://quotesclound.com/category/education/page/2/

สภาวะการศึกษาไทยปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐

แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทย เพื่อก้าวสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐

"การศึกษา คือ อาวุธที่ทรงพลังที่สุด ที่สามารถใช้เปลี่ยนแปลงโลกได้"

เนลสัน แมนเดลา วีรบุรุษโลกผู้ต่อสู้เพื่อศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมของมนุษย์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ศึกษาวิเคราะห์และติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษาไทยที่มีผลกระทบและเชื่อมโยงกับบริบทของทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจของประเทศ เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจและประกอบการจัดทำนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยได้กำหนดให้จัดทำรายงานสภาวะการศึกษาไทยเสนอต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปีต่อเนื่องมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๐ จนถึงปัจจุบัน และในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ได้จัดทำรายงานสภาวะการศึกษาไทย พ.ศ. ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ในประเด็นหัวข้อ **"แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อก้าวสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐"** เพื่อนำเสนอบทวิเคราะห์และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อนำพาประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ ตามนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่รัฐบาลกำหนดไว้

รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ ฉบับนี้ นำเสนอข้อมูลความเคลื่อนไหวทางการศึกษาสำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้สะท้อนเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวทางการศึกษาที่นับเป็นประวัติศาสตร์ชาติไทยที่ประชาชนชาวไทยทั้งประเทศต้องประสบความสูญเสียอย่างใหญ่หลวง อันเนื่องมาจากการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ โดยตลอด ๗๐ ปีของการครองราชย์ พระองค์ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจทางการศึกษานานัปการเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าเพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม แม้ในรัชสมัยปัจจุบัน สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ ๑๐ ก็ทรงสืบสานพระราชปณิธานของล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ ๙ ทรงสร้างโรงเรียนในชนบท พระราชทานอุปกรณ์การเรียนแก่นักเรียนในท้องถิ่นห่างไกลกันดาร พระราชทานทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ด้อยโอกาส และทรงมีพระราชดำริให้จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ มีวินัย และเป็นคนดี มีคุณธรรม มีจิตอาสา

สรุปสภาวะการศึกษาไทยตามเป้าหมายแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙

จากการศึกษาวิเคราะห์สภาวะการศึกษาไทยปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ ตามเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ สามารถสรุปผลการศึกษา จำแนกตามเป้าหมายได้ดังนี้

ด้านโอกาสทางการศึกษา ประชากรไทยได้รับโอกาสทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แต่ประชากรวัยเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษาภาคบังคับยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก รวมทั้งประชากรวัยแรงงานที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้นก็ต้องได้รับการพิจารณาและให้ความสำคัญอย่างเร่งด่วน

ด้านความเท่าเทียม การจัดการศึกษายังมีความเหลื่อมล้ำทั้งในด้านโอกาส คุณภาพ และปัจจัยสำหรับการบริหารจัดการทำให้นักเรียนและผู้ปกครองในชนบทไม่เชื่อมั่นในคุณภาพโรงเรียนใกล้บ้าน เลือกเข้าไปเรียนในโรงเรียนใหญ่ในเมือง ทำให้โรงเรียนในชนบทมีเด็กเข้าเรียนน้อยลง ส่งผลให้โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษในเขตเมืองมีจำนวนมากขึ้น โดยหลายแห่งมีทรัพยากรเกินความพอดีและขนาดใหญ่เกินกว่าจะดูแลผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมและไม่เท่าเทียม ขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กขาดแคลนทรัพยากรหลายด้าน และค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนต่ำลง รวมทั้งผู้ปกครองต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็นค่าเดินทางทำให้มีค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษามากกว่านักเรียนที่อยู่ในเมือง

ด้านคุณภาพการศึกษา ผลการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษายังไม่เป็นที่น่าพึงพอใจ เนื่องจากคะแนนการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติระดับขั้นพื้นฐาน (O - NET) ทั้งชั้น ป.๖ ม.๓ และ ม.๖ มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และจากการประเมินในระดับนานาชาติ ทั้ง TIMSS และ PISA นักเรียนไทยก็มีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชียด้วยกัน สะท้อนว่าเด็กไทยยังขาดทักษะในการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ การจัดการ การแก้ปัญหา การสังเคราะห์ข้อมูล นอกจากความสามารถทางวิชาการของเด็กไทยจะต่ำแล้ว เด็กและเยาวชนไทยยังมีปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรม เช่น การใช้ความรุนแรง ยาเสพติด ขาดจิตอาสา ไม่มีวินัย และขาดความรับผิดชอบ เป็นต้น ซึ่งเป็นโจทย์สำคัญสำหรับการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองที่ดี

ด้านประสิทธิภาพการศึกษา การกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษา เพื่อให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคลที่สามารถรับผิดชอบและบริหารจัดการได้อย่างคล่องตัว ยังไม่สามารถดำเนินการได้ การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาในบางส่วนไม่ได้เป็นไปตามหลักความเสมอภาค หลักความเป็นธรรม และหลักความพอเพียง การใช้งบประมาณทางการศึกษายังไม่เกิดประสิทธิภาพ รวมทั้งโรงเรียนขนาดเล็กมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมีคุณภาพไม่เป็นที่น่าพอใจ รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษากำลังตกอยู่ในสภาวะวิกฤต เนื่องจากประชากรลดลง ทำให้มีผู้เข้าเรียนน้อยลงอย่างต่อเนื่องทุกปี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนหลายแห่งได้รับผลกระทบ หลายแห่งอยู่ในสภาพขาดทุนจนต้องปิดตัว และในอนาคตจะส่งผลกระทบถึงสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อการก่อสร้างอาคาร หากผู้เรียนน้อยลงอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้เกิดอาคารร้างมากมาย นับเป็นความสูญเปล่าของการลงทุนและการใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

ด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง ผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายอาชีวศึกษามีสัดส่วนน้อยกว่าสายสามัญศึกษาอย่างต่อเนื่อง แม้ว่านโยบายกระทรวงศึกษาธิการและแผนการศึกษาแห่งชาติจะพยายามให้สัดส่วนผู้เรียนสายสามัญกับสายอาชีวศึกษาใกล้เคียงกันคือ ๕๐ : ๕๐ แต่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ และจากรายงานผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดย IMD พบว่า ในรอบ ๙ ปีที่ผ่านมา ขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยเปรียบเทียบกับนานาชาติมีอันดับลดลงตลอดมา จากอันดับที่ ๔๓ ในปี ๒๕๕๑

เป็นอันดับที่ ๕๔ ในปี ๒๕๖๐ และเมื่อเปรียบเทียบกับนานาชาติในระดับอุดมศึกษา โดย QS World University Rankings ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ มหาวิทยาลัยไทยที่ติดอันดับ ๕๐๐ อันดับแรกของโลกมีเพียง ๒ แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อันดับที่ ๒๕๒) และมหาวิทยาลัยมหิดล (อันดับที่ ๒๘๓) ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยกว่าและอันดับต่ำกว่าสิงคโปร์และมาเลเซีย เนื่องจากมีผลการวิจัยที่เผยแพร่และนำไปอ้างอิงได้น้อย อีกทั้งมีจำนวนนักศึกษาต่างชาติน้อย สะท้อนให้เห็นว่าประเทศเพื่อนบ้านมีการพัฒนาการศึกษามากขึ้น แต่ประเทศไทยมีการพัฒนาแบบคงที่เมื่อเทียบกับประเทศในอาเซียน

แรงกดดันต่อการปฏิรูปการศึกษา

แรงกดดันทั้งจากภายในและภายนอกในปัจจุบันที่ท้าทายให้ประเทศไทยต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการศึกษา สรุปได้ดังนี้

๑. นโยบายประเทศไทย ๔.๐ (Thailand ๔.๐) รัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ประกาศนโยบายที่จะพัฒนาประเทศไทยให้ก้าวพ้นจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง หรือ นโยบายประเทศไทย ๔.๐ เพื่อเป็นโมเดลในการพัฒนาประเทศด้วยการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (Value Based Economy) จึงเป็นแรงกดดันให้ต้องปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้คนไทยมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างสินค้านวัตกรรมได้

๒. ความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี มีการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) เป็นการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การทำธุรกรรมและการสื่อสารจะอยู่บนโทรศัพท์เคลื่อนที่อัจฉริยะ (smart phone) ที่ใช้อินเทอร์เน็ตมากขึ้น ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกวงการรวมทั้งวงการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

๓. การพัฒนาด้านอุตสาหกรรม มีการนำหุ่นยนต์มาใช้ในอุตสาหกรรมมากขึ้น โดยเฉพาะการนำปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence – AI) มาใช้ ส่งผลให้รูปแบบการทำงานในครัวเรือนและอุตสาหกรรมแบบดั้งเดิมเปลี่ยนไป โลกกำลังเข้าสู่ยุค Industry ๔.๐ อย่างสมบูรณ์แบบภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ (ค.ศ. ๒๐๒๕) การจัดการศึกษาต้องปรับตัวให้ทัน บางอาชีพจะหายไปและมีอาชีพใหม่ขึ้นมาแทน จึงต้องปรับหลักสูตรและการวางแผนการผลิตกำลังคนให้พร้อมรับความเปลี่ยนแปลง

๔. ด้านเศรษฐกิจ การเคลื่อนย้ายการเงินและการลงทุนอย่างเสรี การค้าปลีกจะเปลี่ยนไปเป็น e - commerce มากขึ้น และมีธุรกิจรูปแบบใหม่ เช่น SME Start - Up หลายประเทศเริ่มทดลองใช้เงินสกุลดิจิทัล เป็นสังคมไร้ธนบัตรที่ไม่ต้องใช้เงินสด แต่ใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แทน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบการเงินการธนาคารอย่างมาก

๕. การเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและการดำรงชีวิต ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยจะมีประชากรอายุ ๖๐ ปีขึ้นไปเป็นจำนวนร้อยละ ๒๐ ของประชากรทั้งประเทศ และประชากรผู้สูงอายุจะเพิ่มจำนวนขึ้นอีกอย่างรวดเร็ว ผู้สูงอายุเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับโอกาสในการเรียนรู้เพื่อให้มีศักยภาพที่จะดำรงชีวิตได้ตามปกติและเป็นประโยชน์ต่อสังคม (Active Ageing) นอกจากนี้ สื่อสังคมและการคมนาคมที่รวดเร็วจะเชื่อมโยงคนเข้าด้วยกัน จะมีการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวและเรียนรู้มากขึ้น คนไทยจำเป็นต้องรู้และมีทักษะภาษาต่างประเทศที่สำคัญ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน และภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น

๖. พัฒนาการด้านการเมืองและประชาธิปไตย ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองสู่ระบอบประชาธิปไตยเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ จนถึงขณะนี้เป็นเวลากว่า ๘๕ ปีแล้ว แต่ประชาธิปไตยของไทยยังไม่สามารถก้าวพ้นปัญหาเดิมที่ให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งมากกว่าการมีส่วนร่วมในการปกครอง มีการก่อรัฐประหารรวม ๑๓ ครั้ง มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับล่าสุด พ.ศ. ๒๕๖๐ และคาดว่าในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จะมีการเลือกตั้งทั่วไปเกิดขึ้น แต่ถ้าการศึกษายังไม่สามารถทำให้คนเข้าใจในคุณค่าที่แท้จริงของประชาธิปไตย ก็คงยากที่การเมืองจะมั่นคงและพัฒนาประเทศไปสู่ไทยแลนด์ ๔.๐ ตามที่คาดหวังได้

ความท้าทายจากนโยบายปฏิรูปการศึกษา

นับตั้งแต่รัฐบาลของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เข้ามาบริหารประเทศในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ รวมเวลา ๓ ปี ได้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางนโยบายด้านการศึกษาที่สำคัญ โดยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่มีจุดเด่นหลายประการ เช่น การให้ความสำคัญกับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาฟรีสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และจากการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ได้มีมติแต่งตั้ง **"คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา"** ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกอบด้วยคณะกรรมการจำนวน ๒๕ คน มีวาระ ๒ ปี มีอำนาจหน้าที่ในการศึกษาและเสนอแนะแนวทางการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาต่อคณะรัฐมนตรี

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการศึกษาไทย

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการศึกษาจำแนกตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ดังนี้ **(๑) ด้านโอกาสทางการศึกษา** ควรเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้คนทุกวัยได้เข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานทุกช่วงวัยของชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่มีจำนวนมากถึง ๑ ใน ๕ ของประชากรทั้งประเทศ เพื่อยกระดับการศึกษาของคนไทยให้เป็นกำลังคนที่มีคุณภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมทั้งควรนำระบบเลขบัตรประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักมาใช้ในการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของประชาชนทุกคนอย่างทั่วถึง เพื่อดูแลให้ประชาชนทุกคนไม่พลาดโอกาสที่จะได้รับสิทธิทางการศึกษาที่รัฐจัดให้ **(๒) ด้านความเท่าเทียม** ควรกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับปฏิบัติ ที่ครอบคลุมทั้งปัจจัยป้อน (Input) กระบวนการ (Process) และผลลัพธ์ (Output) เพื่อความเท่าเทียมของสถานศึกษา เช่น จำนวนนักเรียนต่อห้อง จำนวนครู สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนการสอน เป็นต้น และส่วนกลางต้องจัดสรรบุคลากรและงบประมาณพิเศษให้กับโรงเรียนที่ขาดแคลนและต้องการความช่วยเหลือ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ทางการศึกษาที่บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง **(๓) ด้านคุณภาพการศึกษา** ให้ลดหรือยกเลิกการติวนักเรียนเพียงเพื่อสอบ O - NET แต่ให้นำข้อสอบที่เน้นการคิดวิเคราะห์ของ O - NET มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งการวัดและประเมินผลตามปกติ ปฏิรูปการเรียนรู้อย่างจริงจัง ให้ครูสอนโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ และให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพตามความถนัดและความสนใจ พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของเด็กและเยาวชนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีการถอดบทเรียนครูที่สอนดี ซึ่งได้รับการยกย่องโดยองค์กรต่าง ๆ เช่น ครูรางวัลเจ้าฟ้ามหาจักรี ครูรางวัลมูลนิธิสมาน - คุณหญิงเบญจา แสงมลิ ครูต้นแบบและครูแห่งชาติของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เพื่อขยายผลในรูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community – PLC) พร้อมทั้งส่งเสริมให้ภาคเอกชน และองค์กรอิสระเข้ามามีบทบาทและส่งเสริมการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน **(๔) ด้านประสิทธิภาพการศึกษา** ควรลดขนาดโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยควบรวมโรงเรียนขนาดเล็ก และเร่งพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพ เนื่องจากจำนวนผู้เรียนลดลงตามโครงสร้างประชากร และต้องมีแผนการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า เช่น นำอาคารสถานที่มาใช้เป็นที่เรียนของผู้สูงอายุ เป็นต้น ปรับปรุงระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาให้มีความทันสมัยและเชื่อถือได้ เชื่อมโยงกันทั้งระบบ มีศูนย์รวมในระดับจังหวัดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารและจัดการศึกษา และเชื่อมโยงกับการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) **(๕) ด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง** ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้โดยใช้ "การวิจัย" ในสถานศึกษาทุกระดับ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ และ "นวัตกรรม" ที่จะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติ ปรับปรุงระบบการแนะแนวการศึกษาต่อ ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนสายวิชาการหรือสายอาชีพที่สอดคล้องกับความสนใจและศักยภาพ รวมทั้งสร้างแรงจูงใจการเรียนอาชีพ

เพื่อเพิ่มสัดส่วนผู้เรียนสายอาชีวศึกษา วางแผนการผลิตกำลังคนในสาขาอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและภาคส่วนต่าง ๆ และพัฒนาสมรรถนะและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้ผู้เรียนเป็นกำลังแรงงานที่มีทักษะ สามารถปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี ๒๕๕๙/๒๕๖๐ มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อก้าวเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ ๔.๐ ดังนี้

๑.กระทรวงศึกษาธิการควรลดบทบาทจาก **“การควบคุมสั่งการ”** มาเป็น **“การส่งเสริม” “การสนับสนุน” “การวางแผน” “การกำหนดมาตรฐาน”** และ **“การประเมิน”** และพยายามลดความอุ้ยอ้ายของส่วนกลางลงให้กระทรวงเล็ก แต่โรงเรียนใหญ่

๒.กระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาสู่ชุมชน โดยมีแผนการเตรียมความพร้อมที่จะให้ชุมชนเข้ามาดูแลการศึกษาในรูปองค์คณะบุคคล **“คณะกรรมการการศึกษา”** ที่มีองค์ประกอบของภาคประชาชนมากกว่าผู้แทนส่วนราชการ ทำหน้าที่อำนวยการจัดการศึกษาแทนส่วนกลาง และเพิ่มบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อการศึกษา โดยจะต้องมีการกำหนดขอบเขต ขั้นตอนและระยะเวลาที่จะกระจายอำนาจ

๓.ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วนในชุมชน ให้การศึกษาเป็นของประชาชนทุกคนและประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

๔.ปรับระบบการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาให้มุ่งลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเท่าเทียมมากขึ้น โดยเพิ่มงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็นให้กับสถานศึกษาที่ห่างไกลและขาดแคลน และนักเรียนที่ขาดโอกาส เช่น ทุนการศึกษา การบรรจุครูในวิชาที่ขาดแคลน และอุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นต้น เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งมีคุณภาพและมาตรฐานอย่างเท่าเทียมกัน

๕.จัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่นำไปใช้ในการเรียนการสอนและการบริหารการศึกษาให้มีความก้าวหน้าในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

บทความ ๔

อุไรวรรณ พันธ์สุจริต
สำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

สมรรถนะการศึกษาไทย ในเวทีสากล ปี ๒๕๖๐

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้จัดทำรายงานสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี ๒๕๖๐ ในรูปแบบรายงานเชิงสถิติเปรียบเทียบสมรรถนะในการแข่งขัน เพื่อสะท้อนให้เห็นสถานภาพของประเทศไทยในเวทีระดับนานาชาติ โดยใช้ดัชนีของสถาบันเพื่อพัฒนาการจัดการ (International Institute for Management Development : IMD) เป็นกรอบหลักในการวิเคราะห์และเพิ่มเติมข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย และวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษาไทยให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล

สำหรับในปี ๒๕๖๐ นี้ IMD จัดอันดับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวม ๖๓ ประเทศ แบ่งเป็นประเทศในกลุ่มทวีปยุโรปตะวันออกกลางและแอฟริกา ๔๐ ประเทศ กลุ่มเอเชียแปซิฟิก ๑๔ ประเทศ และประเทศในกลุ่มทวีปอเมริกา ๙ ประเทศ นำเสนอทั้งหมด ๓๔๖ ตัวชี้วัด นำมาจัดอันดับภาพรวมเพียง ๒๖๑ ตัวชี้วัด ส่วนตัวชี้วัดที่เหลือ ๘๕ ตัวชี้วัด ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ไม่ได้นำมาใช้ในการพิจารณาจัดอันดับ โดยได้ข้อมูลมาจาก ๒ ทาง คือ ข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลจากการสำรวจ ทั้งนี้ IMD ได้นำเสนอเปรียบเทียบองค์ประกอบ ๔ ปัจจัยหลัก ได้แก่ สมรรถนะทางเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพของภาครัฐ ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ และโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีการศึกษาเป็นหนึ่งในปัจจัยย่อยด้านโครงสร้างพื้นฐาน

สมรรถนะในการแข่งขันระดับนานาชาติของประเทศไทย

ภาพรวม ประเทศไทยมีอันดับดีขึ้นต่อเนื่องเป็นปีที่ ๒ โดยขยับขึ้นมาอยู่ในอันดับที่ ๒๗ และดีกว่า ๕ ประเทศในกลุ่มเอเชียแปซิฟิกที่เข้าร่วมการจัดอันดับ ได้แก่ เกาหลี (อันดับ ๒๙) ฟิลิปปินส์ (อันดับ ๔๑) อินโดนีเซีย (อันดับ ๔๒) อินเดีย (อันดับ ๔๕) และมองโกเลีย (อันดับ ๖๒) หากเปรียบเทียบแนวโน้มสมรรถนะการแข่งขันของประเทศไทยกับประเทศอาเซียน ๕ ประเทศที่ร่วมในการจัดอันดับของ IMD ช่วงปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ พบว่า ประเทศไทยยังคงมีสมรรถนะในการแข่งขันเป็นอันดับ ๓ ในอาเซียน รองจาก สิงคโปร์ และมาเลเซีย

แผนภาพ ๑ แนวโน้มสมรรถนะในภาพรวมของประเทศไทย เปรียบเทียบกับประเทศอาเซียน ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐

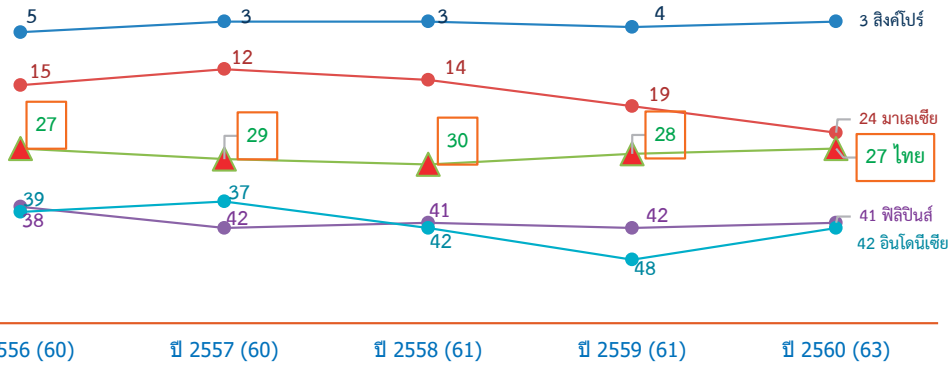

ที่มา : IMD. World Competitiveness Yearbook 2017
ตัวเลขในวงเล็บคือ จำนวนประเทศทั้งหมดที่เข้าร่วมการจัดอันดับ

เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยหลัก ๔ กลุ่มของประเทศไทย พบว่า กลุ่มสมรรถนะทางเศรษฐกิจอยู่ในอันดับดีที่สุด (อันดับ ๑๐) ดีขึ้น ๓ อันดับ กลุ่มประสิทธิภาพของภาครัฐ (อันดับ ๒๐) ดีขึ้น ๓ อันดับ กลุ่มประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (อันดับ ๒๕) และกลุ่มโครงสร้างพื้นฐาน (อันดับ ๔๙) อันดับไม่เปลี่ยนแปลง

แผนภาพ ๒ สมรรถนะของปัจจัยหลักของประเทศไทย ปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐

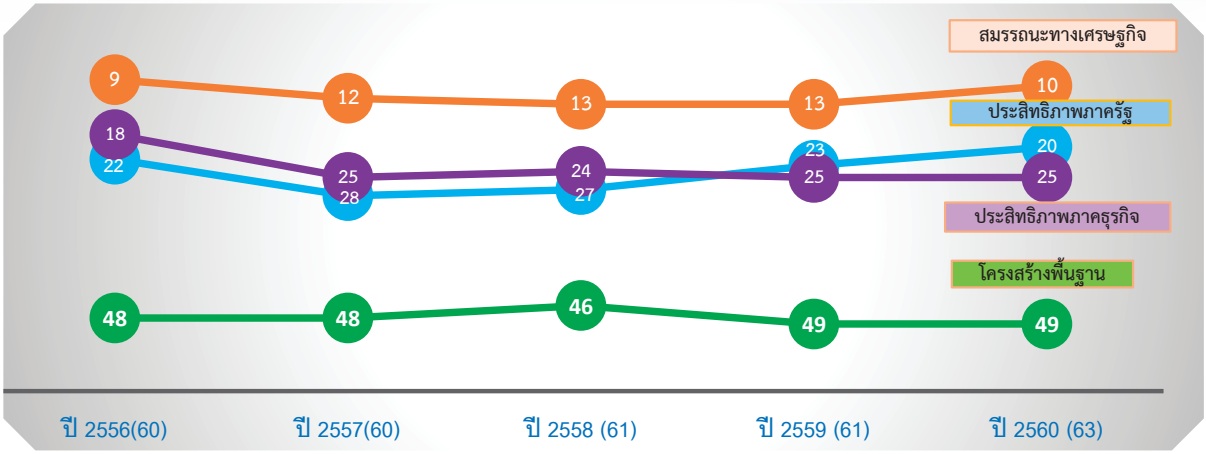

ที่มา : IMD. World Competitiveness Yearbook 2013 – 2017

สมรรถนะในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทย

ภาพรวม สมรรถนะด้านการศึกษาในภาพรวม ปี ๒๕๖๐ IMD จัดอันดับด้านการศึกษาให้ประเทศไทยอยู่ที่อันดับ ๕๔ จากทั้งหมด ๖๓ ประเทศ ลดลง ๒ อันดับจากปี ๒๕๕๙

แผนภาพ ๓ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษา ปี ๒๕๕๑ – ๒๕๖๐ ของประเทศไทย

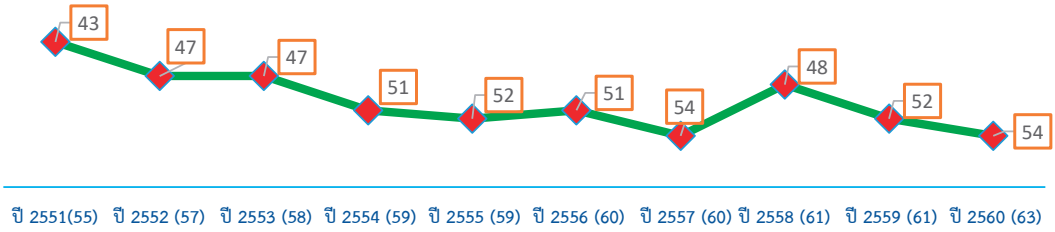

ที่มา : IMD World Competitiveness Yearbook 2008 - 2017
ตัวเลขในวงเล็บ คือ จำนวนประเทศทั้งหมดที่เข้าร่วมการจัดอันดับ

และเมื่อพิจารณาตัวชี้วัดด้านการศึกษา (๑๘ ตัวชี้วัด) ตามกรอบการประเมินการจัดอันดับของ IMD โดยพิจารณาจำแนกกลุ่มตัวชี้วัดตามเป้าหมายแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ที่ประกอบด้วยเป้าประสงค์หลัก ๕ ด้าน สรุปได้ดังนี้

ด้านการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา (Access) พิจารณาจากอัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า อัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาของไทยอยู่อันดับ ๕๓ (ร้อยละ ๘๓.๖) อันดับเท่าเดิม

ด้านความเท่าเทียมทางการศึกษา (Equity) พิจารณาจากร้อยละของผู้หญิงที่จบการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า ประเทศไทยมีผู้หญิงที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป ลดลง ๑๒ อันดับ จากอันดับ ๓๒ (ร้อยละ ๕๗.๑) ในปี ๒๕๕๙ เป็นอันดับที่ ๔๔ (ร้อยละ ๕๔.๔) ในปี ๒๕๖๐

ด้านคุณภาพการศึกษา (Quality) พิจารณาจากอัตราส่วนนักเรียนต่อครู ๑ คน ที่สอนระดับประถมศึกษา ๑๕.๓๙ : ๑ อยู่ที่อันดับ ๒๗ อัตราส่วนนักเรียนต่อครู

๑ คน ที่สอนระดับมัธยมศึกษา ๒๙.๕๔ : ๑ อยู่ในอันดับสุดท้าย อันดับที่ ๖๓ ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์ – วิทยาศาสตร์ ในโครงการ PISA ของนักเรียนอายุ ๑๕ ปี ได้คะแนนต่ำกว่าครึ่ง อยู่ที่อันดับ ๔๙ อัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไป ลดเหลือ ร้อยละ ๓.๓ อยู่ที่อันดับ ๔๗ การสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนได้คะแนน ๔.๔๘ จากคะแนนเต็ม ๑๐ อยู่ในอันดับ ๔๖ และผลสัมฤทธิ์ของการอุดมศึกษามีผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาขึ้นไป ร้อยละ ๓๒.๗ อยู่ที่อันดับ ๓๗ รวมทั้ง ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของไทยยังไม่ดีมากนัก อยู่อันดับรั้งท้าย คือ อันดับที่ ๕๘

ด้านประสิทธิภาพการจัดการศึกษา (Efficiency) พิจารณาจากงบประมาณด้านการศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) อยู่ที่ร้อยละ ๓.๙ รายจ่ายด้านการศึกษาต่อประชากร อยู่ที่ ๒๓๘ เหรียญสหรัฐ ลดลง ๘ เหรียญสหรัฐ อยู่อันดับ ๕๕ ลดลง ๒ อันดับ งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘ อยู่ที่อันดับ ๔๑ ระบบการศึกษาของไทยที่ตอบสนองต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ได้อันดับ ๔๖ และจำนวนนักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทยน้อยกว่าจำนวนนักศึกษาในประเทศไทยที่ไปศึกษาต่อต่างประเทศ

ด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) พิจารณาจากการตอบสนองต่อความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของการอุดมศึกษาอยู่ที่อันดับ ๔๖ การบริหารจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของภาคธุรกิจได้อันดับ ๔๓ และทักษะทางภาษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการได้ อันดับ ๕๐

แผนภาพ ๔ ตัวชี้วัดด้านการศึกษาของ IMD ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๐

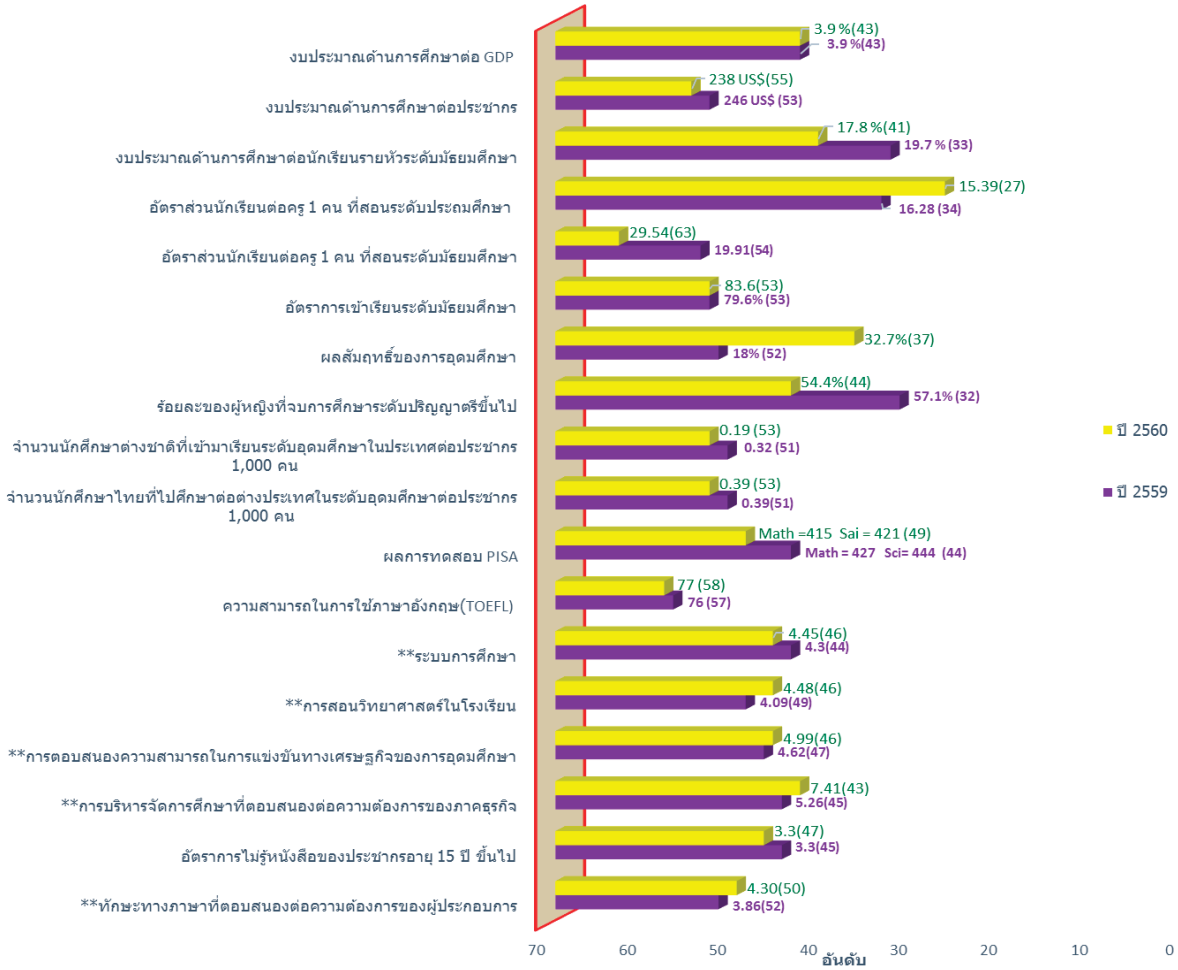

ที่มา : IMD World Competitiveness Yearbook 2016-2017

หมายเหตุ : ** หมายถึง ตัวชี้วัดที่ได้จากแบบสำรวจความคิดเห็นจากผู้บริหารธุรกิจ ตัวเลขในวงเล็บ คือ อันดับของตัวชี้วัด

นอกจากนี้ ยังมีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่ **ตัวชี้วัดด้านวิทยาศาสตร์** พบว่า ตัวชี้วัดที่มีอันดับเพิ่มขึ้น ได้แก่ งบประมาณรวมด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศ งบประมาณด้านการวิจัยของประเทศต่อ GDP งบประมาณด้านการวิจัยของทั้งประเทศต่อประชากร และจำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาของทั้งประเทศ รวมทั้ง การถ่ายโอนความรู้ระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคธุรกิจ ตัวชี้วัดที่มีอันดับไม่เปลี่ยนแปลง ได้แก่ จำนวนบทความทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี **สำหรับตัวชี้วัดด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร** พบว่าตัวชี้วัดวัดที่มีอันดับเพิ่มขึ้น ได้แก่ จำนวนผู้ใช้คอมพิวเตอร์ต่อประชากร จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ความเร็วอินเทอร์เน็ต ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการร่วมลงทุนภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี

ในปี ๒๕๖๐ IMD ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล พิจารณาจากปัจจัยหลัก ๓ ปัจจัย ได้แก่ ทักษะด้านเทคโนโลยี การเตรียมความพร้อมสู่อนาคต และทักษะด้านความรู้ พบว่า ประเทศไทยมีสมรรถนะด้านดิจิทัลอยู่ในอันดับ ๔๑ จาก ๖๓ ประเทศ เมื่อพิจารณาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในภาพรวมเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล พบว่า ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลของประเทศไทยมีอันดับที่น้อยกว่าความสามารถในการแข่งขันในภาพรวม แต่มีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน

แผนภาพ ๕ ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลเปรียบเทียบกับความสามารถในการแข่งขันในภาพรวมของประเทศไทยปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐

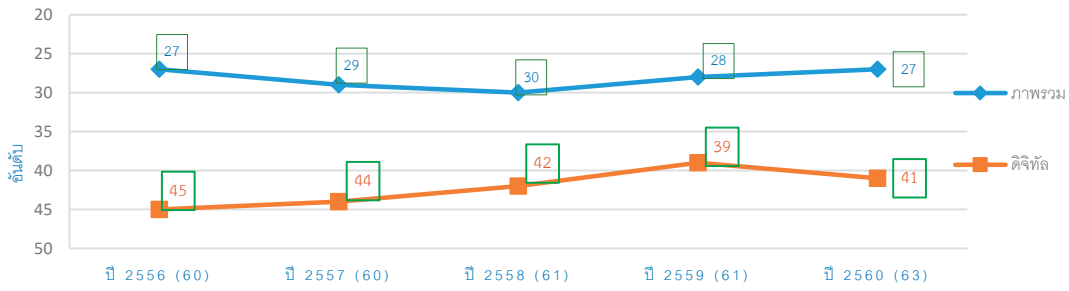

ที่มา : IMD World Competitiveness Yearbook 2013 - 2017
หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ คือ จำนวนประเทศที่เข้าร่วมการจัดอันดับ ณ ปีนั้นๆ

เมื่อพิจารณาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลของประเทศไทย จำแนกตามปัจจัยหลัก ๓ ปัจจัย พบว่า ในปี ๒๕๖๐ อันดับปัจจัยหลักด้านทักษะด้านเทคโนโลยี มีอันดับดีที่สุด (อันดับ ๓๐) รองลงมาได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมสู่อนาคต (อันดับ ๓๘) และทักษะด้านความรู้ (อันดับ ๔๔)

แผนภาพ ๖ สมรรถนะปัจจัยหลักด้านดิจิทัลของประเทศไทย ปี ๒๕๖๐

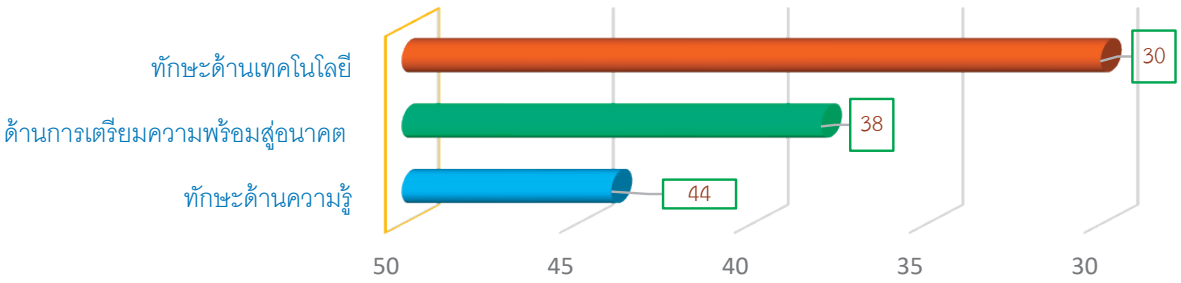

ที่มา : IMD World Competitiveness Yearbook 2017

อย่างไรก็ตาม ผลการจัดอันดับความสามารถของการแข่งขันของประเทศไทยเมื่อเทียบกับนานาชาติที่ได้นำเสนอไปแล้ว สะท้อนให้เห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และบริบททางวัฒนธรรม ค่านิยม รวมถึงสมรรถนะการแข่งขันและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลกที่จะเกิดขึ้นในโลกศตวรรษที่ ๒๑ หรือโลกแห่งเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทุกคนต้องเตรียมตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ

กล่าวโดยสรุป สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากลยังอยู่ในระดับไม่เป็นที่พึงพอใจมากนัก ทั้งด้านการเข้าถึง ความเท่าเทียม คุณภาพ ประสิทธิภาพการจัดการศึกษา และด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ดี จากการศึกษาวิเคราะห์ได้สรุปข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ในเชิงนโยบายดังนี้

๑.ควรกำหนดทิศทางการวางแผนพัฒนาผู้เรียนเพื่อการเพิ่มทักษะแห่งโลกอนาคตหรือทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ โดยใช้สมรรถนะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตเป็นฐานในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และนำเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ มีทักษะทางภาษา การอ่าน การคิด การคำนวณ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข รวมถึงการใช้สื่อเทคโนโลยีในการแก้ไขปัญหาอัตราครูต่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ประเทศไทยอยู่ในระดับต่ำ และการลดความเหลื่อมล้ำสำหรับปัญหาการขาดแคลนครูในสถานศึกษาขนาดเล็กและอยู่พื้นที่ห่างไกล

๒.ควรกำหนดทิศทางการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และควรกำหนดหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเน้นหลักสูตรที่ตอบสนองทั้งเศรษฐกิจหลักของประเทศและเศรษฐกิจของท้องถิ่น หรืออาจจะมีการเปิดสาขาการเรียนการสอนใหม่ที่สะท้อนถึงความต้องการในอนาคต รวมถึงการพัฒนาสมรรถนะของแรงงาน ทั้งทักษะด้านภาษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน

การติดตามและประเมินผล

การจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

การพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการแรงงานของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานในระดับ **"อาชีวศึกษา"** ที่ยังคงขาดแคลนถือเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วน เป้าหมายสำคัญที่รัฐบาลและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ดำเนินการอย่างจริงจังมาโดยตลอดคือการส่งเสริมให้ผู้เรียนหันมาสนใจและเข้าสู่ระบบอาชีวศึกษามากขึ้น ในปี ๒๕๕๘ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศให้มีนโยบายการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาแก่ประชาชนวัยเรียน และวัยทำงานตามความถนัดและความสนใจ รวมถึงการขยายกลุ่มเป้าหมาย และเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่ไปกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีทักษะทางด้านอาชีพติดตัวเมื่อจบการศึกษา โดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) และเริ่มดำเนินการตั้งแต่ต้นปีการศึกษา ๒๕๕๘

ในปี ๒๕๕๙ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) โดยใช้กระบวนการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ จำนวน ๒๙ แห่ง และข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องในโครงการทวิศึกษาจากสถานศึกษาสังกัด สอศ. สพฐ. และ กศน.จำนวน ๓๒๒ แห่งครอบคลุม ๗ ภูมิภาคทั่วประเทศ ทั้งในเมืองและนอกเมือง พบว่า เหตุผลที่ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาเข้าร่วมดำเนินงานโครงการคือ เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่ไปกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และเป็นโครงการที่เพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาแก่ประชาชนวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัดและความสนใจ ส่วนครู/อาจารย์ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าเป็นโครงการที่ตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะทางวิชาการและวิชาชีพตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและผู้ประกอบการ สำหรับนักเรียน/นักศึกษา และผู้ปกครองที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าได้รับวุฒิการศึกษา ๒ วุฒิ และจากข้อมูลสถิติปีการศึกษา ๒๕๕๘ มีจำนวน ๓๒,๖๘๖ คน โดยลงทะเบียนในประเภทวิชาพาณิชยกรรมสูงสุดร้อยละ ๔๓.๖๘ สำหรับในปีการศึกษา ๒๕๕๙ มีจำนวนผู้เรียนระดับปวช. ชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๓๐,๕๐๕ คน ซึ่งแสดงว่ามีจำนวนที่ออกจากโครงการไปบางส่วนคือ ๒,๑๘๑ คน ร้อยละ ๖.๖๗ ในส่วนของนักศึกษา ปวช. ชั้นปีที่ ๑ ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ มีจำนวนผู้ลงทะเบียน ๒๔,๑๒๙ คน ซึ่งลดลงจากปี ๒๕๕๘ ร้อยละ ๒๖.๑๘ โดยมีนักเรียน/นักศึกษาลงทะเบียนเรียนในประเภทวิชาอุตสาหกรรมมากที่สุดร้อยละ ๔๕.๘๒ สาขาที่ไม่ปรากฏว่ามีผู้เรียนในโครงการทั้งในปีการศึกษา ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ คือ สาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

การจัดการเรียนการสอนใช้หลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช ๒๕๕๖ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สถานศึกษาที่สังกัด สพฐ.)

หรือสถานศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ศูนย์ กศน.) โดยให้นักเรียน/นักศึกษาของสังกัด สพฐ. และ กศน.ลงทะเบียนเรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือวิชาเลือกในรายวิชาตามหลักสูตร ปวช. และให้มีการเทียบโอนหน่วยกิตระหว่างหลักสูตร การจบหลักสูตรให้ใช้เกณฑ์การจบหลักสูตรทั้ง ๒ หลักสูตรกล่าวคือ เมื่อเรียนครบทั้งสายสามัญ และสายอาชีพแล้ว จะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ ๒.๐ ขึ้นไป และตามข้อกำหนดของหลักสูตร ปวช.ที่ต้องฝึกงานกับสถานประกอบการอีก ๓๒๐ ชั่วโมง ในขณะเดียวกันนักศึกษาที่จะได้รับวุฒิ ปวช. ต้องสอบผ่านเกณฑ์สมรรถนะวิชาชีพด้วย ซึ่งทำให้นักเรียน/นักศึกษาที่เรียนในโครงการต้องใช้เวลาเรียนมากกว่าการเรียนหลักสูตรสามัญเพียงหลักสูตรเดียว

ทั้งนี้ การดำเนินโครงการมี**ปัจจัยในการดำเนินงาน** ประกอบด้วย **ความพร้อมของสถานศึกษา** ทั้งบุคลากรในประเภทวิชาและสาขาวิชาที่สามารถจัดภาระงานที่เพิ่มจากภาระงานปกติได้ รวมทั้งสถานที่เรียน ห้องเรียน อุปกรณ์และวัสดุฝึก ประกอบกับ**ความต้องการในการศึกษา**ในโครงการฯ ของผู้เรียน มี**บุคลากร**ที่จัดการเรียนการสอนตรงตามคุณวุฒิ สามารถจัดการเรียนการสอนได้ รวมถึงบุคลากรในการติดตามและบริหารจัดการโครงการ มี**สถานที่เรียน**เพียงพอและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ทั้งสายสามัญ และสายอาชีพ **งบประมาณ** ในการดำเนินการเพียงพอต่อ**ค่าวัสดุฝึก**ตามประเภทวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน และ**ค่าใช้สอย**ในเรื่องการเดินทาง ทั้งของผู้เรียนและอาจารย์ผู้สอน

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการทวิศึกษา

ผลการดำเนินงานโครงการ ในระยะ ๒ ปีแรก ถึงแม้ผลการสำรวจจะพบว่ามีการปฏิบัติงานในประเด็นต่าง ๆ อยู่ในระดับมากขึ้นไป ผู้เกี่ยวข้องทุกกลุ่มส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก และมีความคาดหวังที่อยากให้มีนโยบายสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่องต่อไป แต่ยังพบปัญหาของความไม่พร้อมในการจัดการศึกษาโดยเฉพาะในเรื่องของงบประมาณในการบริหารจัดการโครงการ และการคัดเลือกนักเรียนนักศึกษาที่มีพื้นฐานและมีคุณสมบัติเหมาะสมในการเรียน ๒ หลักสูตรในสถานศึกษาที่แตกต่างกันไปพร้อมกัน ตลอดจนปัญหาความไม่ชัดเจนของการจัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาคู่สัญญา และการติดตามแก้ไขปัญหาร่วมกันของสถานศึกษาคู่สัญญาที่เกิดจากปัญหานักเรียนบางส่วนไม่เข้าเรียน ขาดเรียน ไม่สนใจเรียนอย่างจริงจัง ทำให้มีนักเรียน/นักศึกษาบางส่วนออกจากโครงการไป ทั้งนี้ จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียน/นักศึกษาทั้งสังกัด สพฐ. และ กศน. มีความคิดเห็นว่าในปีการศึกษาหน้าจะยังเรียนในหลักสูตรตามโครงการทวิศึกษานี้ต่อไปจนจบทั้ง ๒ หลักสูตร ร้อยละ ๘๕.๙๑ ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

หากวิเคราะห์**ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ**ในการดำเนินงานโครงการทวิศึกษา จะพบความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันระหว่างบริบท ได้แก่ ความเข้าใจในวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงานตามโครงการทวิศึกษาของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ **ปัจจัย**ในการดำเนินงาน ประกอบด้วย ความพร้อมของการดำเนินงานด้านบุคลากร งบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และความชัดเจนในการจัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่างสถาบันคู่สัญญา **กระบวนการ**ในการดำเนินงาน ประกอบด้วย ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ ได้แก่ การสร้างความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการได้รับทราบถึงแนวทางในการดำเนินงาน การสร้างความร่วมมือในการทำงานทั้งภายในสถานศึกษาและสถานศึกษาคู่สัญญา การกำกับติดตามการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง และกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนของครู/อาจารย์ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ ได้แก่ การวางแผนการจัดการเรียนการสอน การสอนที่คำนึงถึงความพร้อมและความสนใจของผู้เรียน การสอนที่เน้นการปฏิบัติจริงของผู้เรียน เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม และการประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการสอนของครู ตลอดจนการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู **ผลผลิต** ที่เกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินงานโครงการ ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู/อาจารย์ นักเรียน/นักศึกษา และผู้ปกครอง และที่สำคัญ **ผลลัพธ์** ในการดำเนินงานโครงการทวิศึกษาซึ่งได้แก่ ความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องกับโครงการที่อยากให้มีการดำเนินงานโครงการนี้ต่อไป

จากการศึกษา**แนวทางการจัดอาชีวศึกษาในระดับมัธยมศึกษาประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และไต้หวัน** พบแนวคิดที่ให้ความสำคัญในการเตรียมผู้เรียนเพื่อเข้าสู่อาชีพ ให้ได้รับประสบการณ์ไปพร้อมกับการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษา แต่มิได้ใช้หลักสูตร ๒ หลักสูตรที่ให้ผู้เรียนเรียนไปพร้อมกันและได้รับ ๒ วุฒิ เช่นเดียวกับโครงการทวิศึกษา โดยประเทศทั้ง ๔ มีการจัดหลักสูตรให้ผู้เรียนเป็นไปแบบบูรณาการกันจนเป็นหลักสูตรเดียวที่เน้นทางด้านอาชีพ เช่นในประเทศไต้หวันและสหรัฐอเมริกา และการให้ผู้เรียนแยกสายการเรียนอย่างชัดเจนในสายอาชีพและสายสามัญจากการพิจารณาผลการเรียนของผู้เรียนว่าจะเข้าเรียนทางด้านใด เช่น การจัดการอาชีวศึกษาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ในส่วนของประเทศออสเตรเลียจะมีสถาบัน TAFE (Technical and Further Education Institute : TAFE) ที่มีบทบาทการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาโดยใช้หลักสูตรจาก TAFE และ/หรือบูรณาการหลักสูตรวิชาชีพอาชีวศึกษาเข้ากับหลักสูตรสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษา นอกจากนี้ผู้เรียนที่เรียนสำเร็จทางด้านสายอาชีพ จะมีหน้าที่การงานในตำแหน่งที่ได้รับการยอมรับและมีเงินเดือนในอัตราที่สูง จึงทำให้ผู้เรียนมีความต้องการเรียนในสายอาชีพ ซึ่งแตกต่างจากความคิดและความเชื่อของการเรียนสายอาชีพในประเทศไทย

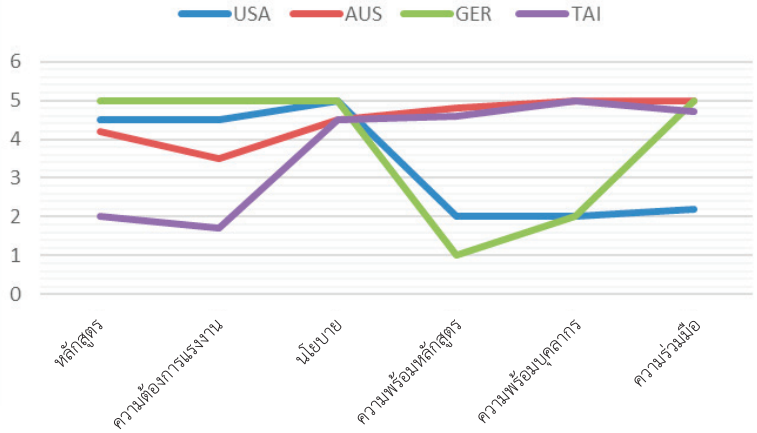

ความสำเร็จของการจัดการอาชีวศึกษาในประเทศทั้ง ๔ ที่กล่าวมามีปัจจัยหลักร่วมกันโดยจำแนกออกได้ ๔ ระดับ ได้แก่ ๑) ปัจจัยความสำเร็จระดับนโยบาย ประกอบด้วย การออกกฎหมายระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สนับสนุนความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดอาชีวศึกษา การลงทุนภาครัฐและภาคเอกชนในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและการสร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าในการเข้าสู่ระบบอาชีวศึกษา ๒) ปัจจัยความสำเร็จระดับสถานศึกษา (ระดับปฏิบัติการ) ประกอบด้วย ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การเตรียมความพร้อมของหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล การฝึกทักษะ/ฝึกงานในสถานประกอบการ การประกันคุณภาพของผู้เรียนให้พร้อม ด้านความรู้ ความสามารถ และทักษะแบบมืออาชีพ

ให้ความสำคัญกับผู้บริหารสถานศึกษาทั้งในเรื่องการบริหารจัดการทรัพยากร และการบริหารจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในสถานศึกษา จัดเตรียมสภาพแวดล้อมและทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา ๓) ปัจจัยความสำเร็จระดับผู้เรียน ประกอบด้วย ผู้เรียนจะต้องพร้อมในเรื่องของความสนใจ ทัศนคติที่ดี ความถนัด และเข้าสู่ระบบอาชีวศึกษาด้วยความเชื่อมั่นและความสมัครใจ และ ๔) ปัจจัยความสำเร็จระดับชุมชน สังคม และผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และคำนึงถึงผลกระทบทางบวกและความสำเร็จของการจัดการอาชีวศึกษา เชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาว่า นำไปสู่การพัฒนาแรงงาน ตอบสนองตลาดแรงงาน และสามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระยะยาวอย่างยั่งยืน

จากผลการติดตามและประเมินโครงการนี้พบว่า การดำเนินงานโครงการได้รับความเห็นชอบจากผู้เกี่ยวข้องในทุกสังกัด และทุกระดับ ที่เห็นคุณค่าและประโยชน์ของโครงการว่า ควรให้โครงการนี้ดำเนินการต่อไป ดังนั้นเพื่อให้โครงการนี้มีความยั่งยืน สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาเพื่อการมีงานทำจึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการดำเนินงานโครงการในระยะต่อไป ดังนี้

๑.เครื่องมือและกลไกสนับสนุนจากภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ควรมีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานให้ชัดเจนเข้าใจตรงกันทุกสังกัด การให้มีคณะกรรมการดำเนินงานเฉพาะที่รับผิดชอบโครงการ (มิใช่ผู้แทน) และการส่งต่อนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

๒.บทบาทและแนวทางการดำเนินงานในระดับนโยบาย ระดับสถานศึกษา และระดับผู้เรียน

- ระดับนโยบาย ควรมีคณะกรรมการร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายและกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้ชัดเจนในทุกขั้นตอน รวมทั้งการพิจารณาคัดเลือกสถานศึกษาและผู้เรียนเพื่อเข้าร่วมโครงการ
- ระดับสถานศึกษา มีการนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงรายละเอียดโครงการให้ผู้สนใจเข้าใจ ประชุม ติดตามการดำเนินงานโครงการเป็นระยะ ๆ เอาใจใส่ดูแลผู้เรียน และการประสานงานกันระหว่างสถานศึกษาคู่สัญญา
- ระดับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ การให้ความรู้ด้านแผนการเรียน และหลักสูตรต่าง ๆ เน้นการแนะแนวการเรียนเพื่ออาชีพและการมีงานทำ และการจัดประสบการณ์ทางด้านอาชีพในสถานประกอบการ

๓.การจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา เน้นการสร้างคุณภาพให้กับผู้เรียน ความตั้งใจ เอาใจใส่ของผู้บริหารในการดำเนินงานโครงการ การทำงานเป็นทีม ความสัมพันธ์แบบการเป็นหุ้นส่วน และแก้ปัญหาเรื่องการเดินทางระหว่างสถานศึกษาของผู้เรียน สนับสนุนให้ผู้เรียนมีทัศนคติในการเรียนเพื่ออาชีพและการมีงานทำ ไม่เน้นเรื่องวุฒิการศึกษา ๒ วุฒิแต่เพียงอย่างเดียว ส่งเสริมการผลิตผู้เรียนตามความต้องการของตลาดแรงงาน มีแผนการพัฒนาครูอาจารย์ วัสดุ อุปกรณ์ สร้างระบบการติดตามและให้คำปรึกษา จัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบโครงการอย่างต่อเนื่อง สร้างขวัญกำลังใจ สำหรับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา และสถานศึกษาเอกชน ควรร่วมมือกันตามโครงการประชารัฐสร้างความเข้มแข็งให้อาจารย์ สอศ. เตรียมความพร้อมในการสร้างอาชีพอิสระ ในยุค ๔.๐

ทั้งนี้ ได้มี**ข้อเสนอรูปแบบการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน**ในการพัฒนาอาชีพให้กับผู้เรียน ดังนี้

รูปแบบที่ ๑ การเรียนแบบทวิศึกษาที่เรียนพร้อมกันทั้งสายสามัญและสายอาชีพ โดยกำหนดเงื่อนไขผู้เรียนที่จะเข้าเรียนจากพื้นฐานทางการเรียน พฤติกรรมการเรียน และความมุ่งมั่น ตั้งใจ เอาใจใส่ในการเรียน

รูปแบบที่ ๒ การเรียนแบบสะสมหน่วยกิต ผู้เรียนในระดับม.ปลายเลือกเรียนวิชาสายอาชีพสะสมไว้เมื่อจบ ม.ปลายแล้วเรียนต่อ ปวช. อีก ๑ ภาคเรียน รับวุฒิ ปวช. เก็บไว้เทียบโอนเมื่อเข้าเรียน ปวส.

รูปแบบที่ ๓ การทดลองเรียนทวิศึกษา ผู้เรียนทดลองเรียน ๑ ภาคเรียน หรือ ๑ ปีการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจ หลังจากนั้นให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกเรียนหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง

เว็บไซต์ www.thaiedresearch.org

แหล่งรวมงานวิจัยทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

ปัจจุบันเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมในระดับสากล ดังนั้นภาครัฐและเอกชนจึงได้มีการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาองค์ความรู้และสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อเป้าหมายในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ Thailand ๔.๐ ในด้านการศึกษาก็เช่นเดียวกัน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ จึงเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่นำไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาของคนในประเทศให้มีความรู้ความสามารถ และมีศักยภาพทัดเทียมในระดับสากล ภายใต้ทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัด

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เล็งเห็นความสำคัญของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเพิ่มขีดความสามารถของคนไทย สำนักงานฯ จึงจัดทำเว็บไซต์ www.thaiedresearch.org เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมงานวิจัยทางการศึกษาจากการประชุมทางวิชาการการวิจัยทางการศึกษาระดับชาติ รวมถึงงานวิจัยทางการศึกษาที่มีคุณภาพของนักวิจัยที่ประสงค์จะเผยแพร่ผลงานวิจัยของตนเอง นอกจากนั้น ThaiEdResearch มีเป้าหมายเพื่อเป็นช่องทางการเผยแพร่ผลงานวิจัย องค์ความรู้ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ให้กับบุคคล หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา ตลอดจนผู้สนใจทั่วไปได้เข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์

งานวิจัยทางการศึกษาที่จัดเก็บไว้ใน ThaiEdResearch จำแนกตามหมวดหมู่จำนวน ๑๒ หมวดหมู่ ได้แก่

๑. กฎหมายการศึกษา
๒. การศึกษาปฐมวัย
๓. ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา
๔. อาชีวศึกษา
๕. อุดมศึกษา
๖. การศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ
๗. การวัดและประเมินผลการศึกษา
๘. ครูและบุคลากรทางการศึกษา
๙. เทคโนโลยีทางการศึกษา
๑๐. นโยบายการศึกษา
๑๑. หลักสูตรและการเรียนรู้
๑๒. อื่นๆ

นอกจากการจัดหมวดหมู่ผลงานวิจัยทางการศึกษาเพื่อให้สามารถสืบค้นข้อมูลได้สะดวกแล้ว ThaiEdResearch ได้จัดอันดับผลงานวิจัยที่มีจำนวนผู้เข้าชมมากที่สุด และผลงานวิจัยที่มีผู้ดาวน์โหลดข้อมูลมากที่สุด เพื่อยกย่องชมเชยผู้ส่งผลงานวิจัย อีกทั้งเป็นแรงจูงใจให้นักวิจัยสร้างงานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ปัจจุบันงานวิจัยที่ได้รับความนิยมจากผู้เข้าชมเว็บไซต์ www.thaiedresearch.org และมีผู้ดาวน์โหลดมากที่สุด ๕ อันดับ ได้แก่ ๑. การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุเพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนรองรับโลกศตวรรษที่ ๒๑ (ฉบับสรุป) ๒. หุ้นส่วนการศึกษาระหว่างภาครัฐกับเอกชนในประเทศไทย ๓. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาเพื่อทบทวนความต้องการกำลังคนเพื่อใช้วางแผนการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ๔. การศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและการตัดสินใจเชิงนโยบายของหน่วยงานส่วนกลาง และ ๕. การพัฒนาชุดฝึกเสริมทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์เรื่องทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ผู้สนใจสามารถเข้าใช้บริการฐานข้อมูลงานวิจัยทางการศึกษา **ThaiEdResearch** ได้ทางเว็บไซต์ **www.thaiedresearch.org** โดยเลือกหมวดหมู่ผลงานวิจัยที่ต้องการสืบค้น หรือพิมพ์คำที่ต้องการค้นหา ซึ่งท่านสามารถดาวน์โหลดได้ทั้งบทคัดย่อและเอกสารฉบับเต็ม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาขอเชิญชวนทุกท่านสมัครเป็นสมาชิก ThaiEdResearch เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารงานวิจัยทางการศึกษา หรือส่งผลงานวิจัยทางการศึกษาของท่านเข้ารับการคัดเลือกเพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์ www.thaiedresearch.org ขั้นตอนการสมัครสมาชิกและส่งผลงานวิจัยมีดังนี้

ขั้นตอนการสมัครสมาชิก ThaiEdResearch

๑. เปิดโปรแกรม Internet Explorer , Google Chrome , Firefox

๒. เรียกใช้งาน URL : http://www.thaiedresearch.org/

๓. กดที่ปุ่ม เพื่อเริ่มการสมัครสมาชิก

๔. กรอกข้อมูลให้ครบถ้วน ตามแบบฟอร์มการสมัครสมาชิก

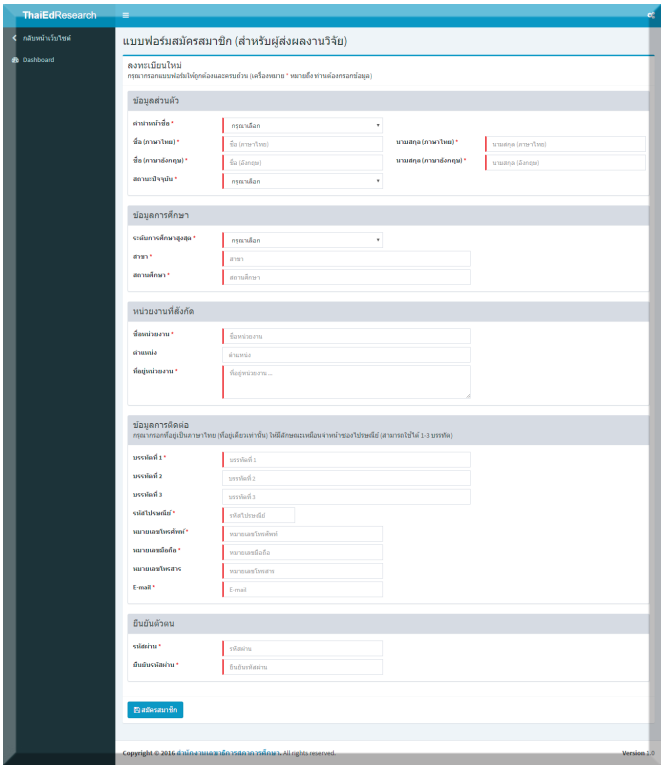

๕. เมื่อกรอกข้อมูลครบถ้วนแล้วให้กดที่ปุ่ม เพื่อบันทึกข้อมูลในระบบ

ขั้นตอนส่งผลงานวิจัย

๑. เข้าสู่ระบบด้วย Email และ Password ที่ได้ลงทะเบียนไว้

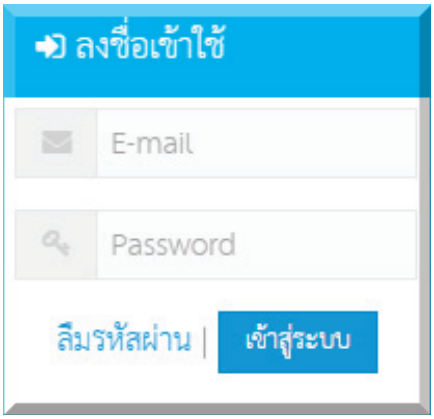

๒. กดที่ปุ่ม จะแสดงแบบฟอร์มผลงานวิจัย

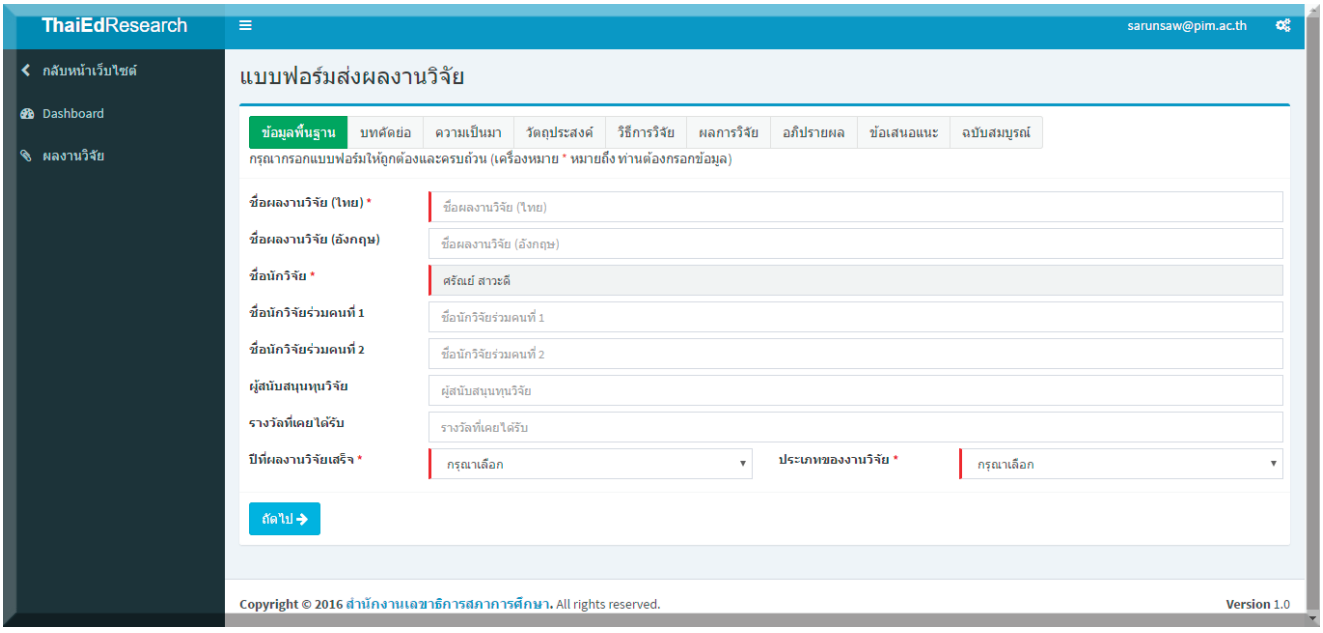

๓. เมื่อกรอกข้อมูลครบถ้วนแล้วให้กดที่ปุ่ม เพื่อบันทึกข้อมูลในระบบ

๔. รอการพิจารณาผลงานวิจัยจากคณะกรรมการพิจารณาผลงาน เพื่อแสดงผลงานวิจัยในเว็บไซต์

การแก้ไขผลงานวิจัย

๑. เลือกเมนู “ผลงานวิจัย” จะแสดงประวัติรายการผลงานวิจัยทั้งหมดในระบบของผู้ใช้

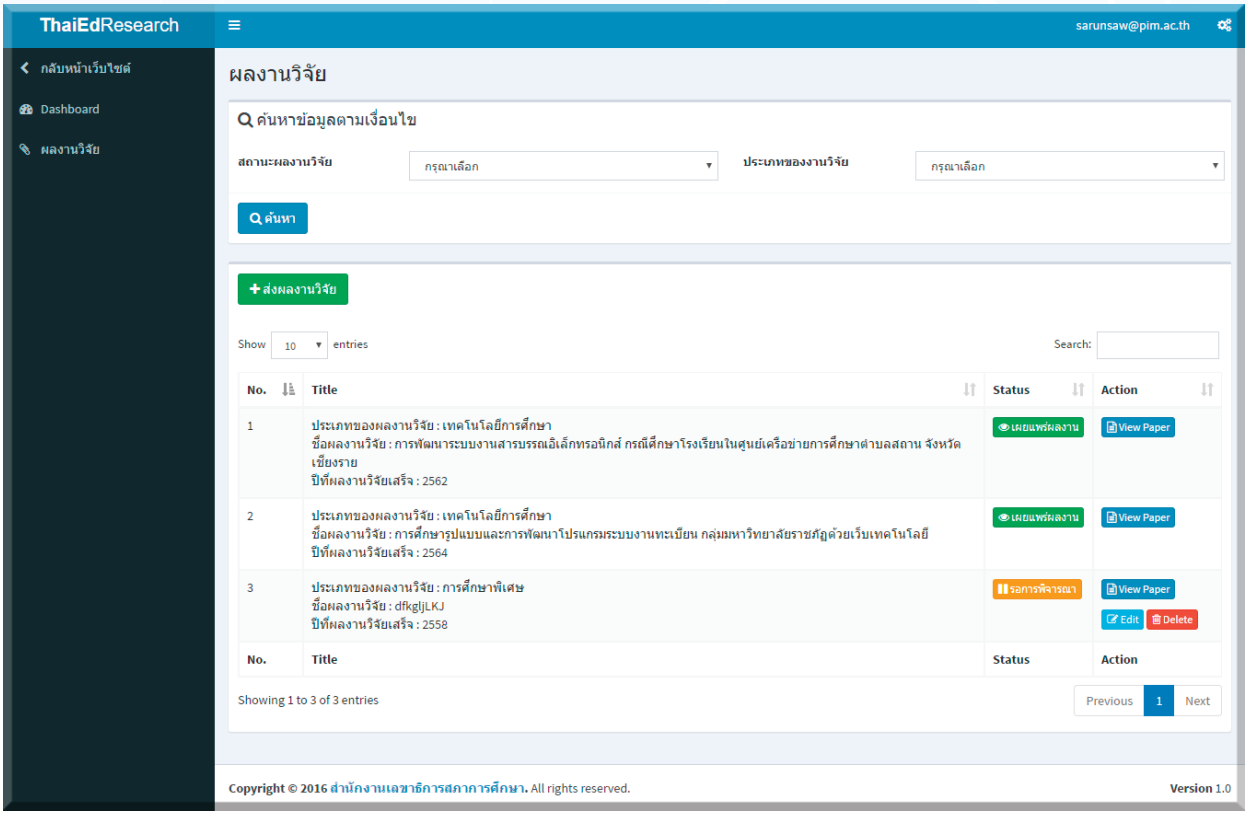

๒. ในกรณีที่ผลงานวิจัยยังไม่ถูกเผยแพร่ นักวิจัยสามารถแก้ไขรายละเอียดต่าง ๆ เพิ่มเติมได้ ดังนี้

๒.๑ การแก้ไขผลงานวิจัย click ที่ไอคอน

ที่ผลงานดังกล่าว

๒.๒ การลบผลงานวิจัยclick ที่ไอคอน

ที่ผลงานดังกล่าว

หากมีปัญหาหรืออุปสรรคในการใช้งานฐานข้อมูลงานวิจัยทางการศึกษา ThaiEdResearch สามารถติดต่อกลุ่มส่งเสริมเครือข่ายการวิจัยและวิทยบริการ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ที่ ๐-๒๖๖๘-๗๑๒๓ ต่อ ๑๓๑๕ , ๑๓๑๗, ๑๓๓๐

ดร.ศศิรัศม์ วีระไวทยะ
สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

แหล่งอ้างอิง http://web.stanford.edu

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education)

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education) เป็นหนึ่งในทักษะสำคัญแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ที่ได้รับความสนใจและมีการดำเนินการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) สำหรับศตวรรษที่ ๒๑ เพิ่มมากขึ้น โดยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาวิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ในเรื่องการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy) ซึ่งหมายรวมถึง (๑) รู้วิธีการที่เหมาะสมสำหรับการสร้างตัวเลือกเชิงเศรษฐศาสตร์/เศรษฐกิจ (๒) เข้าใจบทบาทในเชิงเศรษฐศาสตร์ที่มีต่อสังคม และ (๓) ใช้ทักษะการเป็นผู้ประกอบการในการยกระดับและเพิ่มประสิทธิผลด้านอาชีพเข้าไปในการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา

ในปี พ.ศ.๒๕๕๙ รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่เรียกว่า “โมเดลประเทศไทย ๔.๐” ขึ้น เพื่อปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศให้ก้าวเข้าสู่ยุคใหม่และให้ความสำคัญในการสร้างผู้ประกอบการขับเคลื่อนความมั่งคั่งของประเทศเพื่อพัฒนาประเทศให้ปรับเปลี่ยนจากประเทศรายได้ปานกลางเป็นประเทศรายได้สูง ปรับเปลี่ยนจากเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยประสิทธิภาพเป็นเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม โดยอาศัยกลไกการขับเคลื่อนชุดใหม่ (New Growth Engine) ประกอบด้วย กลไกขับเคลื่อนผ่านการสร้างและยกระดับผลิตภาพ (Productive Growth Engine) กลไกขับเคลื่อนที่คนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Growth Engine) และกลไกการขับเคลื่อนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Green Growth Engine) โดยหัวใจสำคัญของ “โมเดลประเทศไทย ๔.๐” คือการสร้าง “คนไทย ๔.๐” ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนใน ๔ มิติ คือ เปลี่ยนจากคนไทยที่มีความรู้

ความสามารถจำกัด (Incompetent Thai) เป็นคนไทยที่มีความรู้ความสามารถ (Capable Thai) เปลี่ยนจากคนไทยที่เน้นประโยชน์ส่วนตน (Self - Centered Thai) เป็นคนไทยที่มีรับผิดชอบต่อสังคม (Socially Responsible Thai) เปลี่ยนจาก Thai-Thai เป็น Global – Thai เป็นคนไทยที่สามารถยืนอย่างมีศักดิ์ศรีในเวทีสากลและเปลี่ยนมโนทัศน์จาก Analog Thai เป็น Digital Thai เพื่อสอดรับการเข้าสู่ Digital Age

คนไทย ๔.๐ จะต้องเรียนรู้ ๔ เรื่องสำคัญ ได้แก่ การเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมแรงบันดาลใจให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย (Purposeful Learning) การเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการรังสรรค์สิ่งใหม่ ๆ (Generative Learning) การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังจิตสาธารณะ ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง (Mindful Learning) และการเรียนเพื่อมุ่งการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์

ดังนั้น การสร้างความเป็นผู้ประกอบการ จึงเป็นหนึ่งในแนวทางการพัฒนาคนไทย ๔.๐ ที่มีการขับเคลื่อนการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพที่อาศัยนวัตกรรม (Innovation) ซึ่งสอดคล้องกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศตามยุทธศาสตร์ประเทศไทย ๔.๐ เพื่อสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในศตวรรษที่ ๒๑ และหลุดพ้นจากกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง โดยเน้นการพัฒนาที่สมดุลบนฐานความคิดของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการปฏิรูปประเทศด้านโครงสร้างเศรษฐกิจ การวิจัยและพัฒนา และระบบการศึกษาควบคู่กันไปตามที่ระบุไว้ในนโยบายรัฐบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายในส่วนของการสนับสนุนวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) หรือสตาร์ทอัพที่สร้างการเปลี่ยนแปลงด้วยแนวคิดที่แตกต่างและใช้กระบวนการและนวัตกรรมที่ไม่เหมือนใคร หากแต่มีจุดเด่นคือ สามารถทำซ้ำ พัฒนาต่อเนื่อง ขยายตลาดได้อย่างไม่มีขีดจำกัดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และเติบโตอย่างก้าวกระโดด ด้วยการส่งผ่านคุณค่าและสร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้ใช้ผ่านกระบวนการบ่มเพาะและพัฒนาอย่างเป็นระบบ

การบ่มเพาะและการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องผ่านการให้ความรู้ และการสร้างกระบวนการที่มีกลไกที่ชัดเจน สนับสนุนการสร้างและเผยแพร่ระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่เอื้อต่อการพัฒนา อาทิ กฎ ระเบียบและกฎหมายที่เอื้อต่อการเริ่มต้นธุรกิจและสนองตอบความต้องการของนักลงทุนการจัดหาแหล่งทุนสำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ และการศึกษาที่บ่มเพาะทักษะของความเป็นผู้ประกอบการให้เกิดขึ้นเป็นต้น

ตัวอย่างที่เป็นผลการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๕๙ พบว่า มีความพยายามในการดำเนินการในหลายโครงการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการในประเทศไทย อาทิ โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ (New Entrepreneur Creation : NEC) สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการการค้ายุคใหม่ (New Economy Academy) หรือสถาบัน NEA โครงการสนับสนุนหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (University Business Incubator: UBI) นโยบายการสร้างผู้ประกอบการใหม่เชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Start- Up) และหลักสูตรการศึกษาสาขาผู้ประกอบการในมหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชน อาทิ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันการศึกษาทางไกล กระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ ในลักษณะการเปิดสอนในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท และการอบรมในหลักสูตรระยะสั้นต่าง ๆ ตลอดจนมีการศึกษาวิจัยโครงการที่มีการดำเนินการงานอยู่ในต่างประเทศ เพื่อนำแนวคิดและตัวอย่างการดำเนินการต่าง ๆ มาปรับใช้ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย และการจัดระบบนิเวศสนับสนุนการเติบโตไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการเริ่มต้นต่อไป

รายงานวิจัย เรื่อง การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education) ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้สังเคราะห์และจำแนกข้อเสนอเชิงนโยบายออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๑.ข้อเสนอแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการ

การบ่มเพาะทักษะความเป็นผู้ประกอบการมีเป้าหมายเพื่อ “สร้างความคิดที่แตกต่างและความกล้าหาญสำหรับโอกาสทางธุรกิจ” กระบวนการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการจึงต้องพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดที่แตกต่าง สามารถคาดการณ์และมองหาโอกาสทางธุรกิจ ตลอดจนมีความกล้าหาญในการริเริ่มและคว้าโอกาสทางธุรกิจได้ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนในการวางแผนระบบการศึกษาที่สามารถพัฒนาทักษะ

ความเป็นผู้ประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดรับกันทั้งระบบและสนองตอบความต้องการและทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยข้อเสนอแนวทางการดำเนินงาน มีดังนี้

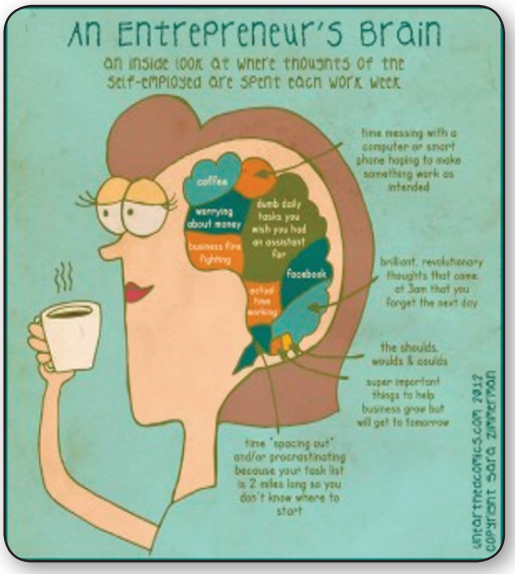

Entrepreneurship's Brain Cartoon by Unearthed Comics
แหล่งอ้างอิง http://www.pinterest.com/ MatchCapitalVc/entrepreneur humor/

๑.๑ กำหนดแผนและทิศทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยศึกษาและวางแผนระบบการศึกษาที่สนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Entre-preneurship Education) ทั้งระบบ ตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนกำหนดกรอบการดำเนินงาน (Framework) และมาตรฐานตัวชี้วัดให้ครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องไปในทางเดียวกันทั้งระบบ

๑.๒ พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ ในลักษณะการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ที่สอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะการรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ (Financial, Economics, Business and Entrepreneurial Literacy) และการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ดังกล่าวด้วย

หลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการภายใต้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศไทย ๔.๐ จะต้องเน้นการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ หลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการโดยเฉพาะ ซึ่งส่วนมากแล้วจะเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรบริหารธุรกิจทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท และหลักสูตรที่เน้นอุตสาหกรรมเป้าหมาย (New S - Curve) ที่มีการสอดแทรกองค์ความรู้เชิงธุรกิจ

๑.๓ กำหนดแนวทางการสร้างผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) ภายใต้ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยภาครัฐและภาคเอกชน ความร่วมมือในรูปแบบประชารัฐ ทำการศึกษาวิจัยและกำหนดแนวทางที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยและโลก สร้างผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) ที่เน้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมาย (New S - Curve) ๕ อุตสาหกรรม สร้างเส้นทางอาชีพนักวิจัยและพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักวิจัยเพื่อรองรับการขยายตัวของวิสาหกิจรายใหม่ (Startup)

๒. ข้อเสนอการจัดระบบนิเวศสนับสนุนการเติบโตไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการเริ่มต้น

วัฒนธรรมความเป็นผู้ประกอบการ (Entre-preneurship Culture) จะช่วยส่งเสริมความสามารถของบุคคลให้ดำเนินธุรกิจของตัวเองของท้องถิ่น และระดับชาติได้ ซึ่งทำให้เกิดขึ้นได้อย่างมีคุณภาพโดยการจัดระบบนิเวศที่เอื้อให้เกิดการเติบโตไปสู่ความเป็นผู้ประกอบการเริ่มต้น ให้มีความรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial Literacy) ซึ่งประกอบด้วย ๗ กระบวนการ ได้แก่ ๑) แนวคิดในการประกอบธุรกิจสตาร์ทอัพ (Idea) ๒) การสร้างรูปแบบของธุรกิจ (Business Model) ๓) หน่วยงานตามกฎหมาย ๔) การวิเคราะห์ทางการเงิน ๕) การวางแผนด้านการลงทุน ๖) การนำไปสู่การปฏิบัติ และ ๗) การประเมินผล ดังนั้น ข้อเสนอการดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้นอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนจึงควรมีการบริหารจัดการ องค์ประกอบและกระบวนการต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑ ฐานข้อมูลวิสาหกิจและผู้ประกอบการ (Big Data / Centralized Database) โดยภาครัฐต้องผลักดันให้เกิดการรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลของวิสาหกิจที่ครบถ้วน ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ในทุกกลุ่มอุตสาหกรรมและจากทุกกระทรวงไว้ที่ “ศูนย์ข้อมูลแห่งชาติ” เพียงที่เดียวตามแผนการบูรณาการศูนย์ข้อมูลภาครัฐ (Data Centre Consolidation) เพื่อให้ทุกภาคส่วนเฉพาะระดับนโยบาย (Policy - Maker) สามารถใช้ข้อมูลในการวางแผน กำหนดนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ มาตรการ เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการและส่งเสริมวิสาหกิจได้ในระยะสั้น กลาง และยาว

๒.๒ ศูนย์ให้คำปรึกษาผู้ประกอบการเริ่มต้นแบบครบวงจร ปัจจุบันประเทศไทยมีศูนย์/สถาบันส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการธุรกิจจำนวนมาก อาทิ สถาบันพัฒนาผู้ประกอบการการค้ายุคใหม่ (New Economy Academy : NEA) ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โครงการสนับสนุนหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (University Business Incubator : UBI) โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และศูนย์ผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม (IDE Centre) เป็นต้น ดังนั้น การจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาผู้ประกอบการเริ่มต้น ในลักษณะฐานข้อมูลเดียวพร้อมบริการ Call Centre ให้เป็น One - Stop Service ในการเป็นฐานข้อมูลเพื่อประโยชน์ของนักลงทุนแต่ละกลุ่มธุรกิจในลักษณะ Tailor - Madeฐานข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาแนะนำในการริเริ่มและประกอบธุรกิจ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ทางการเงินเพื่อเป้าหมายทางเศรษฐกิจและการวางแผนการลงทุน รวมทั้งศูนย์ฝึกอบรมประสบการณ์เพิ่มเติม เช่น ด้านภาษา เทคโนโลยี การประชาสัมพันธ์สินค้า และทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น โดยศูนย์ให้คำปรึกษานี้อาจมีการบริหารแบบภาครัฐร่วมเอกชน และจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและส่งเสริมผู้ประกอบการเริ่มต้นของแต่ละอุตสาหกรรมให้สอดรับกับยุทธศาสตร์ชาติ

๒.๓ เวทีสตาร์ทอัพ เพื่อเปิดพื้นที่ความคิดให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่ได้พบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และเครือข่าย ทำงานร่วมกัน (Co-working Space) และพื้นที่สร้างสรรค์ผลงาน (Maker Space)

๒.๔ ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ (Incubation Centre) ในปัจจุบันประเทศไทยมีหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา (University Business Incubator : UBI) โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จำนวน ๗๒ แห่งทั่วประเทศ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่บ่มเพาะให้เกิดผู้ประกอบการใหม่ (Entrepreneur) และ บริษัทจัดตั้งใหม่ (Startup Companies) ให้สามารถพัฒนาเป็นบริษัทเต็มรูปแบบ (Spin - off Companies) ตลอดจนเป็นช่องทางการนำผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษามาพัฒนาสู่กระบวนการใช้งานเชิงพาณิชย์ได้ ทั้งนี้ ควรมีการเพิ่มจำนวนและปรับสาระสำคัญในการให้ความรู้หรือการสนับสนุนในหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจให้ครอบคลุมประเด็นใหม่ ๆ เช่น อุตสาหกรรมใหม่ (New S - Curve) แนวคิดในการจุดประกายการประกอบธุรกิจสตาร์ทอัพ (Idea) ตัวอย่างรูปแบบธุรกิจ (Business Model) องค์ความรู้ในการวิเคราะห์ทางการเงิน (Business Plan / Financial Analysis) การวางแผนด้านการลงทุน (Fund Raising) การนำสู่การปฏิบัติ (Implementation) และการประเมินผล (Assessment) เป็นต้น

๒.๕ ปรับปรุงกฎ ระเบียบและกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ

๒.๖ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนและผนึกพันธมิตร โดยความร่วมมือของกระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กรมทรัพย์สินทางปัญญาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในรูปแบบการระดมทุนแบบ Crowd - Funding การขยายการกู้ยืมแบบไม่มีการค้ำประกันแบบญี่ปุ่น (Marukei Loan) ที่มีระบบการพิจารณาแผนธุรกิจและศักยภาพของวิสาหกิจรายย่อยโดยคณะที่ปรึกษาด้านการบริหารจัดการ และการผนึกเครือข่ายพันธมิตรเชิงพื้นที่ (Cluster) ตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ และจังหวัดตามกลุ่มอุตสาหกรรมของวิสาหกิจรายย่อย ตลอดจนพันธมิตรในต่างประเทศ เป็นต้น

บทความ ๗

ช่อบุญ จิรานุภาพ
สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

ระบบคลังข้อมูลสารสนเทศสำหรับการประเมินผลการจัดการศึกษา m.thaiedeva.org

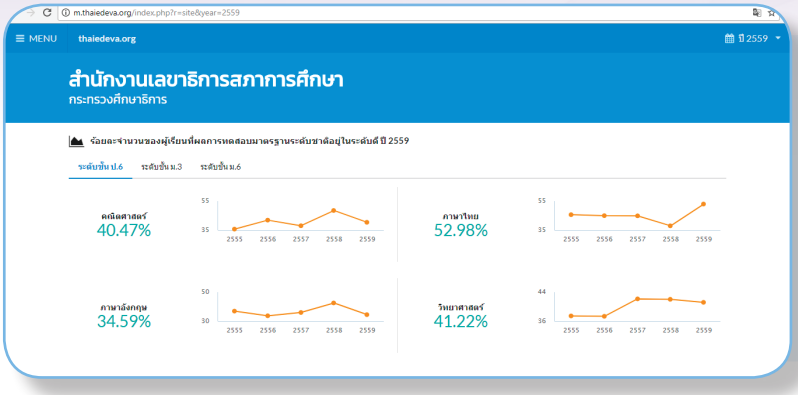

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พัฒนาระบบคลังข้อมูลสารสนเทศสำหรับการประเมินผลการจัดการศึกษา ซึ่งมีคลังข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาตามตัวชี้วัดการประเมินผลการจัดการศึกษา ๒ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลการจัดการศึกษา ครอบคลุม ๔ ด้าน ได้แก่ **ด้านที่ ๑** ความครอบคลุมทั่วถึงและเพียงพอ ประกอบด้วย ๑) อัตราการเข้าเรียนอย่างหยาบ ๒) อัตราการเข้าใหม่อย่างหยาบ และ ๓) อัตราส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญต่อสายอาชีพ **ด้านที่ ๒** ความเสมอภาคและเป็นธรรม ประกอบด้วย ๑) อัตราการเข้าเรียนอย่างหยาบเปรียบเทียบระหว่างเพศหญิงต่อเพศชาย และ ๒) อัตราการเข้าใหม่อย่างหยาบเปรียบเทียบระหว่างเพศหญิงต่อเพศชาย **ด้านที่ ๓** คุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย ๑) ร้อยละของจำนวนผู้เรียนระดับชั้นต่าง ๆ ที่ผลการทดสอบมาตรฐานระดับชาติอยู่ในระดับดี ๒) จำนวนสถานศึกษาที่ผู้เรียน มีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และ ๓) ร้อยละของจำนวนสถานศึกษาที่มีผู้เรียน มีคุณธรรมจริยธรรม **ด้านที่ ๔** ประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ๑) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากร และ ๒) ร้อยละของสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสถานศึกษาในภาพรวม

ส่วนที่ 2 ตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ครอบคลุม ๔ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ **ยุทธศาสตร์ ๑** คนไทยและการศึกษาไทยมีคุณภาพและได้มาตรฐานระดับสากล **ยุทธศาสตร์ ๒** คนไทยใฝ่รู้: สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง **ยุทธศาสตร์ ๓** คนไทยใฝ่ดี : มีคุณธรรมพื้นฐาน มีจิตใต้สำนึกและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีจิตสาธารณะ มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย **ยุทธศาสตร์ ๔** คนไทยคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้: มีทักษะในการคิดและปฏิบัติ มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการสื่อสาร

การเข้าสู่เว็บไซต์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ให้ใส่ URL: m.thaiedeva.org หรือการเข้าเว็บไซต์ด้วยโทรศัพท์เคลื่อนที่ ให้สแกนบาร์โคดนี้

๑. กดเลือกที่ ≡ MENU เพื่อเข้าสู่หน้าจอรายชื่อคลังข้อมูลที่ต้องการดูผลการประเมิน

๒. กดเลือกที่ ≡ MENU แล้วจะเข้าสู่หน้าจอด้านล่างนี้ เพื่อเลือกรายการข้อมูลที่ต้องการดูผลการประเมิน

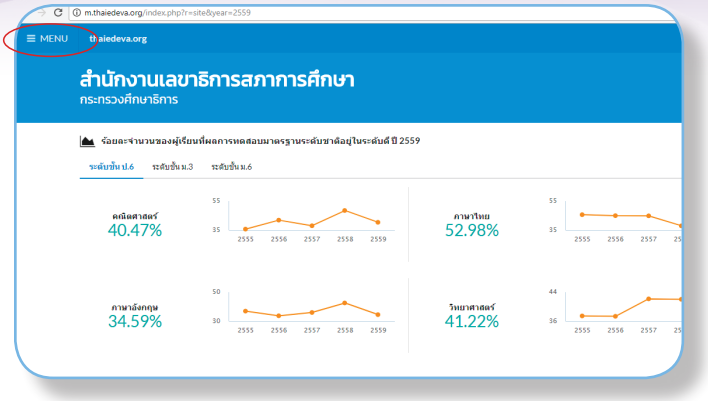

๓. คลิกเลือกที่รูปจะเข้าสู่หน้าจอตัวชี้วัดการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ① หรือตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิรูปในทศวรรษที่สอง ②

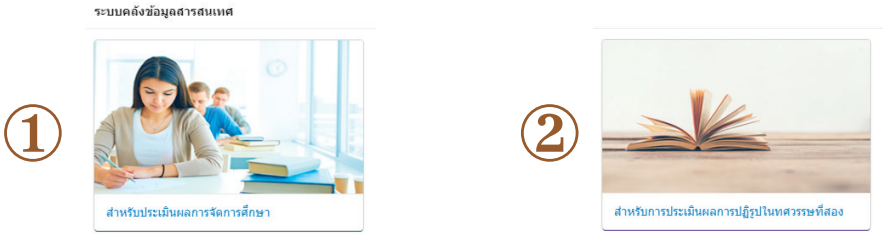

๔. เลือกตัวชี้วัดที่ต้องการและปีพุทธศักราชที่ต้องการดูข้อมูล

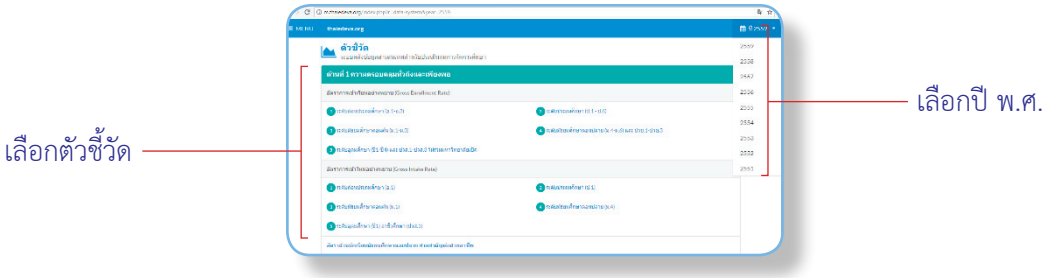

๕. หน้าจอจะแสดงผลดังรูป โดยข้อมูลจะแสดงผลแบบ drill down เป็นรายภาค/รายจังหวัด หากต้องการดูภาพรวมทั้งประเทศ ให้คลิกที่ข้อความ “ภาพรวมทั้งประเทศ”

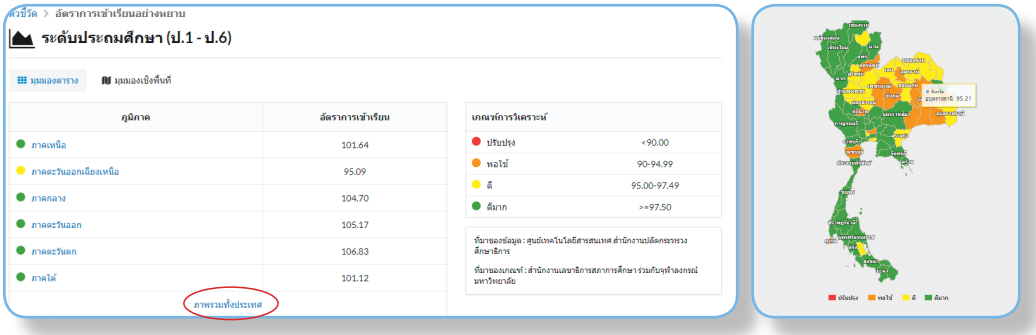

บทความ ๕

ประภา ทันตศุภารักษ์
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

การติดตามการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษาของยูเนสโก

ยูเนสโกได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประชาคมโลกในด้านต่าง ๆ ไว้ทั้งหมด ๑๗ เป้าหมาย ให้บรรลุภายในปี ค. ศ. ๒๐๓๐ “เป้าหมายด้านการศึกษา” เป็นเป้าหมายที่ ๔ มีสาระสำคัญ คือ ให้จัดการศึกษาแก่เด็กเยาวชนทุกคนตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงมัธยมศึกษา รวมถึงสร้างเสริมโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต จากเอกสารรายงานการติดตามการศึกษาระดับโลก (Global Education Monitoring Report 2017 – 2018) ของยูเนสโก ได้รายงานการติดตามการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ ๔ ของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goal 4) ไว้ดังต่อไปนี้

เป้าหมายที่ ๔.๑ การประถมและมัธยมศึกษา

- ในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ มีนักเรียนประถมและมัธยมศึกษาจำนวน ๒๖๔ ล้านคนออกจากระบบโรงเรียน
- ระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๑๐ – ๒๐๑๕ อัตราการสำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นร้อยละ ๘๓ มัธยมศึกษาตอนต้นเป็นร้อยละ ๖๙ และมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นร้อยละ ๔๕
- เด็กประถมศึกษาร้อยละ ๕๖ หรือประมาณ ๓๘๗ ล้านคนอ่านไม่ออก
- ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกที่จัดการศึกษาแบบให้เปล่าและเป็นภาคบังคับ ๑๒ ปีมีน้อยกว่าร้อยละ ๒๐

เป้าหมายที่ ๔.๒ การศึกษาปฐมวัย

• ในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ เด็กร้อยละ ๖๙ เข้าเรียนในชั้นก่อนประถมศึกษาหรือชั้นประถมศึกษา ๑ ปีก่อนถึงอายุเข้าเรียนประถมศึกษาอย่างเป็นทางการ

• ระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๑๐ – ๒๐๑๕ ในบรรดาประเทศที่มีรายได้น้อยและปานกลาง ๕๒ ประเทศ เด็กอายุ ๓ – ๔ ขวบในประเทศที่รายได้มากสุดเข้าเรียนมากกว่าเด็กในประเทศที่รายได้น้อยสุดถึง ๕ เท่า

• มีประเทศเพียงร้อยละ ๑๗ ที่กำหนดในกฎหมายว่าจัดการศึกษาปฐมวัยแบบให้เปล่าและเป็นภาคบังคับอย่างน้อย ๑ ปี

เป้าหมายที่ ๔.๓ การศึกษาระดับเทคนิค อาชีวศึกษา อุดมศึกษาและการศึกษาผู้ใหญ่

• ผู้หญิงสำเร็จการศึกษามากกว่าผู้ชายในระดับอุดมศึกษา แต่ผู้ชายมากกว่าผู้หญิงในสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ โดยเฉพาะในประเทศชิลี กานา และสวิตเซอร์แลนด์ ผู้หญิงสำเร็จการศึกษาในสาขาเหล่านี้ไม่ถึง ๑ ใน ๔ ของจำนวนผู้ชาย

• ในประเทศที่มีรายได้น้อยและปานกลาง มีความเหลื่อมล้ำอย่างมากระหว่างเด็กจากครอบครัวยากจนกับเด็กจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่า ในเรื่องโอกาสที่จะเข้าถึงอุดมศึกษา ในประเทศเอลซาลวาดอร์ เด็กจากครอบครัวที่มีฐานะดีอันดับ ๕ ได้เรียนสูงขึ้นจากมัธยมศึกษาเพียงร้อยละ ๕๑ ส่วนเด็กจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนอันดับ ๕ ได้เรียนสูงขึ้นจากมัธยมศึกษาไม่ถึงร้อยละ ๒

• ผู้ใหญ่ที่ไม่จบชั้นประถมศึกษากลับไปเรียนมีจำนวนน้อยมาก ในประเทศโมแซมบิก มีผู้ใหญ่เพียงร้อยละ ๒๐ จบชั้นประถมศึกษา และอัตราการเข้าเรียนในโรงเรียนมีเพียงร้อยละ ๐.๕

เป้าหมายที่ ๔.๔ ทักษะในการทำงาน

• ผู้ใหญ่ส่วนใหญ่ในประเทศที่มีรายได้น้อยและปานกลางไม่มีทักษะพื้นฐานทางคอมพิวเตอร์ ระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๑๔ – ๒๐๑๖ ผู้ใหญ่เพียงร้อยละ ๔ ในประเทศซูดานและซิมบับเว สามารถคัดลอกและวางไฟล์ได้

ภาพถ่ายโดย : นายจรัญ ลัคนาวัฒน์

• มีช่องว่างระหว่างหญิง - ชายอย่างมากในเรื่องทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในประเทศอิตาลี เยอรมัน และเนเธอร์แลนด์ สัดส่วนความสามารถระหว่างหญิง - ชายในการใช้สูตรคณิตศาสตร์พื้นฐานเป็น ๗๕ ต่อ ๑๐๐

• การออกกฎ ระเบียบ และกระบวนการรับรองผู้ให้การฝึกอบรมทักษะทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นสิ่งสำคัญในการแสดงความรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา แต่ต้องใช้งบประมาณและความเชี่ยวชาญซึ่งหลายประเทศขาดแคลน

เป้าหมายที่ ๔.๕ ความเสมอภาค

• มีความไม่เสมอภาคระหว่างหญิง - ชายในการเข้าร่วมในการศึกษาทุกระดับยกเว้นเพียงอุดมศึกษา อย่างไรก็ตาม โดยเฉลี่ยในระดับโลกมีช่องว่างระหว่างหญิง-ชาย จำนวนร้อยละของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

ที่ได้ดำเนินการขจัดความเหลื่อมล้ำระหว่างหญิง-ชายในการศึกษาระดับต่างๆ มีดังนี้ ประถมศึกษา ร้อยละ ๖๖ มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ ๔๕ มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ ๒๕

- ครูหญิงมีแนวโน้มที่จะมีจำนวนมากกว่าครูชาย แต่ผู้บริหารโรงเรียนเป็นชายมากกว่าหญิง ในญี่ปุ่นมีเพียงร้อยละ ๖ ของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมต้นที่เป็นหญิง
- การคาดการณ์ความเหลื่อมล้ำอาจต่ำกว่าความเป็นจริงเนื่องจากการสำรวจไม่ได้รวมประชากรที่อยู่ในสถานการณ์เปราะบาง ๒๕๐ ล้านคนทั่วโลกและยังมีอีก ๑๐๐ ล้านคนที่อยู่ในชุมชนแออัด
- ในรัฐธรรมนูญ กฎหมายและนโยบายของ ๔๒ จาก ๘๖ ประเทศ ได้ระบุเรื่องการศึกษาที่ทั่วถึงและเสมอภาค แม้ว่าการตีความอาจแตกต่างกันไป

เป้าหมายที่ ๔.๖ การรู้หนังสือและคิดเลขเป็น

- ระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๐๐ – ๒๐๑๕ อัตราการรู้หนังสือในผู้ใหญ่เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๘๑.๕ เป็น ๘๖ ทั่วโลก แต่ในประเทศรายได้น้อย อัตราดังกล่าวต่ำกว่าร้อยละ ๖๐
- ตัวเลขการไม่รู้หนังสือในเยาวชนได้ลดลงร้อยละ ๒๗ มาตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๐ แม้ว่าเยาวชนกว่า ๑๐๐ ล้านคนยังคงอ่านไม่ออก
- แถบทะเลทรายซาฮาราของแอฟริกา ผู้ใหญ่ร้อยละ ๖๙ ที่เรียนในระบบ ๕ ปีด้วยภาษาท้องถิ่นสามารถอ่านได้ เมื่อเทียบกับผู้ใหญ่ที่เรียนด้วยภาษาอาณานิคม อ่านได้เพียงร้อยละ ๔๑
- มีหลักฐานว่าระดับการรู้หนังสือและคิดเลขเป็นอาจถดถอยลงในประเทศรายได้สูง รวมทั้งเดนมาร์ก เยอรมัน นอร์เวย์และสวีเดน

เป้าหมายที่ ๔.๗ การพัฒนาที่ยั่งยืนและการเป็นพลเมืองโลก

- ระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๐๙ – ๒๐๑๒ มีเพียงร้อยละ ๗ ของหลักสูตรการผลิตครูที่ครอบคลุมเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืน
- นโยบายเรื่องเพศศึกษาไม่ได้นำมาใช้ดำเนินการ

- เกือบร้อยละ ๓๐ ของเด็กอายุ ๑๕ ตกวิชาวิทยาศาสตร์ในเรื่องเกี่ยวกับโลกและอวกาศ

เป้าหมายที่ 4 A สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการศึกษาและสภาวะแวดล้อมด้านการเรียนรู้

- แถบทะเลทรายซาฮาราของแอฟริกา โรงเรียนประถมร้อยละ ๒๒ เท่านั้นที่มีไฟฟ้าใช้
- โรงเรียนประถม ๕๔ จาก ๑๔๘ ประเทศที่มีน้ำดื่ม
- ในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมร้อยละ ๔๐ ในอินโดนีเซียและจอร์แดน และร้อยละ ๒๕ ในอิสราเอลและอิตาลี รายงานว่าปัญหาโครงสร้างพื้นฐานส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนอย่างมีนัยสำคัญ
- เหตุการณ์ไม่สงบที่โจมตีโรงเรียนกระทบต่อการเรียนการสอน

เป้าหมายที่ 4 B ทุนการศึกษา

- ทุนการศึกษาลดลงร้อยละ ๔ จาก ค.ศ. ๒๐๑๐ – ๒๐๑๕ เป็น ๑.๑๕ พันล้านเหรียญสหรัฐฯ
- อาจมากกว่านี้เพราะบางประเทศรวมทั้งบราซิล จีนและอินเดีย ไม่รวมทุนการศึกษาไว้ในโปรแกรมความช่วยเหลือ

ภาพถ่ายโดย : นางสาวดารุณี สุดาอิ้ง

งบประมาณ

- ในปี ค.ศ. ๒๐๑๕ ค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาเป็นร้อยละ ๔.๗ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และร้อยละ ๑๔ ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด
- ระหว่างปี ค.ศ. ๒๐๐๙ – ๒๐๑๔ ในสหภาพยุโรป งบประมาณด้านการศึกษาเสี่ยงต่อการคอรัปชั่นมากกว่าค่าก่อสร้างเสียอีก
- ความช่วยเหลือด้านการศึกษาลดลงจากร้อยละ ๑๐ ในปี ค.ศ. ๒๐๐๙ เป็น ๖.๙ ในปี ค.ศ. ๒๐๑๕
- มีการคาดการณ์ว่าค่าใช้จ่ายภาคครัวเรือนต่อการศึกษาจะเป็นร้อยละ ๑๘ ในประเทศรายได้สูง ๒๕ ในประเทศรายได้ปานกลาง และ ๓๓ ในประเทศรายได้น้อย

- นักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปเรียนในต่างประเทศเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๕๗ ในปี ๒๐๐๐ เป็น ๖๓ ในปี ๒๐๑๕

เป้าหมายที่ 4 C ครู

- ร้อยละ ๘๖ ของครูทั่วโลกได้รับการฝึกอบรมในระดับประถมศึกษา
- มีความจำเป็นต้องนิยามคำว่า การฝึกอบรมของครู
- ข้อมูลเรื่องเงินเดือนของครูกระจัดกระจาย ในประเทศสมาชิก OECD ครูโรงเรียนประถมได้เงินร้อยละ ๘๑ ของจำนวนเงินที่คนสำเร็จอุดมศึกษาทำเต็มเวลาในอาชีพอื่น ๆ ได้รับ

การศึกษาในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอื่นๆ

- ในประเทศรายได้ปานกลางค่อนข้างต่ำ คนที่ไม่ได้รับการศึกษาสูบบุหรี่มากกว่าคนที่จบมัธยมศึกษาถึง ๖.๕ เท่า
- ในปี ค.ศ. ๒๐๑๓ ขาดแคลนผู้ทำงานด้านดูแลสุขภาพทั่วโลกถึง ๑๗.๔ ล้านคน รวมทั้งแพทย์ ๒.๖ ล้านคน พยาบาลและผดุงครรภ์ ๙ ล้านคน

ช่องทางร้องเรียน/ร้องทุกข์ สกศ.

หากท่านมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับ
การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ
ของเจ้าหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
โปรดส่งข้อร้องเรียนมาได้ที่
E-mail : news.onec@gmail.com
หรือสายด่วนโทร : ๑๑๑๑

หน้านี้มีรางวัล!!!

แบบสอบถามความคิดเห็น “วารสารการศึกษาไทย”

โปรดกรอกแบบสอบถามเพื่อสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) จะนำไปปรับปรุง / พัฒนาการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์ของสำนักงานฯ ต่อไป ผู้ที่กรอกแบบสอบถามและส่งกลับมาที่สำนักงานฯ ทางช่องทางใดทางหนึ่งข้างล่างนี้จะได้รับหนังสือหรือดีวีดีสุดพิเศษจากสำนักงานฯ ค่ะ ด่วน! จำนวนจำกัด

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. เพศ. ☐ หญิง ☐ ชาย ๒. อายุ ..... ปี ๓. อาชีพ.....

๔. การศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

๕. ท่านเคยอ่านวารสารการศึกษาไทย ☐ อ่านทุกฉบับ ☐ อ่านแทบทุกฉบับ ☐ อ่านบางฉบับ ☐ ไม่เคยอ่าน

๖. ท่านอ่านวารสารการศึกษาไทยจาก ☐ สกศ. จัดส่งให้ ☐ ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ☐ ห้องสมุดอื่น ๆ ☐ โรงเรียน ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

๗. เมื่อท่านอ่านวารสารแล้วท่านรู้สึก ☐ ชอบมาก ☐ ชอบ ☐ เฉย ๆ ☐ ไม่ชอบ เนื่องจาก.....

๘. ท่านจะแนะนำให้ผู้อื่นอ่าน **“วารสารการศึกษาไทย”** หรือไม่ ☐ แนะนำ ☐ ไม่แนะนำ

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ตามความคิดเห็นที่ท่านมีต่อ “วารสารการศึกษาไทย”

ด้าน	ประเด็น	ดีมาก	ดี	พอใช้	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
เนื้อหา	- มีความน่าสนใจ					
	- ความรู้ที่ได้รับจากเนื้อหา					
	- มีข้อมูลใหม่ที่น่าติดตาม					
	- ภาษาที่ใช้อ่านเข้าใจง่าย					
	- สามารถนำไปใช้ประโยชน์					
	- กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ / มีส่วนร่วมหรือปฏิบัติตาม					
รูปแบบ	- มีความเหมาะสม น่าติดตาม					
	- ภาพประกอบ					
	- การจัดแบ่งคอลัมน์ / การจัดคอลัมน์ต่าง ๆ / ความทันสมัย					
	- ขนาดรูปเล่มเหมาะสม					
	- ตัวอักษร / อ่านง่าย / สีสัน					

เนื้อหา / คอลัมน์ที่ต้องการให้เพิ่มเติม.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ .....

.....

ส่งแบบสอบถามกลับที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ๙๙ / ๒๐ ถ.สุโขทัย เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐
หรือ fax เบอร์ ๐ ๒๒๔๓ ๐๐๘๓ หรืออีเมล์มาที่ news.onec@gmail.com
สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๑๑๒๒ โปรดกรอกชื่อ - ที่อยู่ กองบรรณาธิการจะส่งหนังสือหรือดีวีดีให้ท่าน

ชื่อ.....ที่อยู่ที่ให้ส่งกลับ.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านค่ะ

สกศ. แข่งขันกีฬา เชื่อมสัมพันธ์ ๓ สภา

ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ เลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมพิธีเปิดงานแข่งขันกีฬา“สามสัมพันธ์ ๓ สภา”ครั้งที่ ๕ เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ ณ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานใหญ่ (PEA) การจัดงานครั้งนี้ เป็นการจัดการแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ของ ๓ สภา คือ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ในช่วงเช้า มีการสัมมนาวิชาการในหัวข้อ “ปฏิรูป ๓ สภาอย่างไร ให้ปฏิรูปประเทศสำเร็จ” โดย ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา นายมนตรี บุญพาณิชย์ รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนายธีรวัชร ภรสัมฤทธิ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ โดย นางสาวบุศย์สิรินทร์ ยิ่งเกียรติกุล เป็นผู้ดำเนินรายการ โดยสรุปจุดเน้นในการดำเนินงานของทั้ง ๓ องค์กร คือ มุ่งเน้นกำหนดนโยบายที่ตอบโจทย์เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อสร้างทรัพยากรที่มีศักยภาพในการแข่งขันของประเทศสู่การเป็นประเทศไทย ๔.๐

ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา กล่าวว่า สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นองค์กรที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติ ขณะนี้ มีการจัดตั้งคณะกรรมการหลักในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาชาติ ๒ ชุด ได้แก่ คณะกรรมการสภาการศึกษา (กกส.) และคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (กอปศ.) เพื่อมุ่งการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศไทย เพื่อให้เด็กไทยมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษ ที่ ๒๑ ตอบโจทย์ความต้องการกำลังคนในอนาคต สิ่งสำคัญคือ ความเชื่อที่ว่าประเทศไทยจะสามารถขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาให้สำเร็จได้

สำหรับการแข่งขันกีฬามี ๓ ประเภท ได้แก่ ฟุตบอล วอลเลย์บอล และแบดมินตัน นอกจากนี้ มีการประกวดกองเชียร์จากแต่ละหน่วยงาน ในปีนี้ สกศ. ได้รางวัลชนะเลิศในกีฬาฟุตบอล และการประกวดกองเชียร์

วิสัยทัศน์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นองค์กรนำขับเคลื่อนการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันสู่เวทีโลก

พันธกิจ

๑. จัดทำและขับเคลื่อนนโยบาย แผน และมาตรฐานด้านการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษา และการมีงานทำ

๒. ดำเนินงานวิจัย และส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยเพื่อจัดทำและพัฒนานโยบาย แผน และมาตรฐานด้านการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ

๓. ดำเนินงานติดตาม ประเมินผล และพัฒนาระบบประเมินผลด้านการจัดการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๔. ดำเนินงานเกี่ยวกับกฎหมายด้านการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๕. สร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำและขับเคลื่อนด้านการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๖. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรโดยใช้หลักธรรมาภิบาล

ค่านิยมของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

OEC

Obligation พันธะผูกพัน

Excellence มุ่งมั่นความเป็นเลิศ

Collaboration เชิดชูพลังความร่วมมือ

วารสารการศึกษาไทย
THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ๔๙/๒๐ ถนนสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๑๑๒๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๐๐๘๓ www.onec.go.th

ISSN: 1686-5073